Natalie Babbitt

JACK PLANK'TAN DENİZ ÖYKÜLERİ

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

2. baskı

ÖLÜMSÜZ AİLE'NİN YAZARINDAN

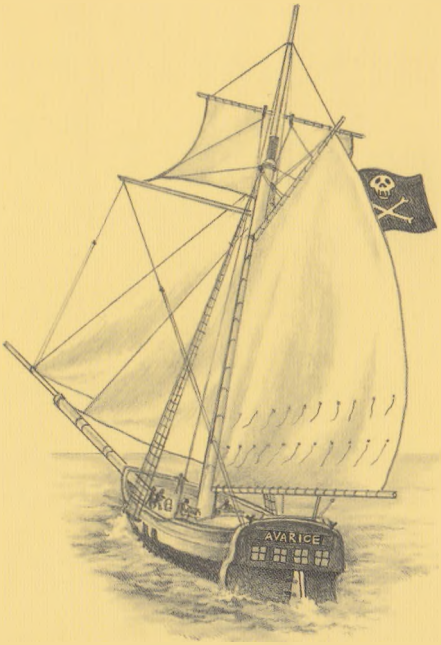

Evet, Jack Plank korsanlığı bıraktı. Gemideki bütün arkadaşları onu severdi. Gemileri Tamahkar da çok güzeldi. Ama Jack korsanlık yapmaya pek uygun biri değildi. Gemi yağmalamanın tek bir yolu vardır: Öfkeli öfkeli haykırır, kaşlarını çatıp yüzüne korkunç bir ifade vererek kılıcını oraya buraya vurur, gürültü çıkarırsın. İnsanlar yeterince korkunca da neleri varsa alırsın. Korsanlar böyle yapar. Ama Jack bu konuda pek yetenekli görünmüyordu. Çetin günler gelip, korsanlık yeterince kazandırmamaya başlayınca, işten ilk çıkarılan da Jack Plank oldu. Karayip Adaları'ndan birine bırakılan Jack önce Bayan Müstesna'nın pansiyonunda kalacak bir yer buldu. Sonra da uygun bir iş aramaya başladı.

Jack Plank'ın yeni bir meslek ararken yaşadıklarını ve eski hikayelerini okurken, bu beceriksiz korsanın aslında çoook heyecanlı olan maceralarına katılma fırsatı bulacaksınız.

8-13 YAŞ

9 789944 883184

KDV dahil fiyatı
8 TL

Natalie Babbitt

JACK PLANK'TAN DENİZ ÖYKÜLERİ

Natalie Babbitt

Natalie Babbitt 1932 yılında ABD'de dünyaya geldi. Yayıncılık dünyasına çizer olarak adım atan Babbitt, birçok çocuk kitabı resimledi. Bugüne kadar çocuklar için çok sayıda öykü, şiir ve roman kaleme alan yazarın çalışmaları halen ABD'deki yayın organlarında sürekli yayınlanmaktadır. Çocuk edebiyatının en prestijli ödüllerinden Coldecott Ödülü'ne değer görülen Natalie Babbitt, üç torun sahibidir.

JACK PLANK'TAN DENİZ ÖYKÜLERİ

Natalie Babbitt

JACK PLANK'TAN DENİZ ÖYKÜLERİ

Çeviren: Bülent O. Doğan

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

Jack Plank'tan Deniz Öyküleri
Natalie Babbitt

Orijinal adı: Jack Plank Tells Tales
Text and pictures copyright © 2007 by Natalie Babbitt
All rights reserved
Published by arrangement with Michael di Capua Books /
Scholastic Inc., 557 Broadway, New York NY 10012, USA

Türkiye yayın hakları: © 2008, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları
Sertifika No: 11213

Akçalı Ajans aracılığıyla alınmıştır.

Çeviren: Bülent O. Doğan
Editör: Nevin Avan Özdemir
Grafik Uygulama: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları

1. Baskı: Nisan 2008
2. Baskı: Mart 2012
ISBN: 978-9944-88-318-4
Genel yayın numarası: 1433
Bu kitabın hiçbir bölümü, yayıncının yazılı izni alınmaksızın herhangi bir elektronik ya da mekanik yöntem kullanılarak kopyalanamaz veya yayınlanamaz.

Baskı: Kitap Matbaası
Davutpaşa Caddesi No: 123 Kat: 1
Topkapı İstanbul
(0212) 482 99 10
Sertifika No: 16053

Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları
İstiklal Caddesi, Meşelik Sokak, No: 2/4 Beyoğlu 34433 İstanbul
Tel. (0212) 252 39 91 Fax. (0212) 252 39 95
www.iskultur.com.tr

www.iskultur.com.tr

Bu kitabı üçüncü torunum

TESS AUDLEY BABBITT'E

adıyorum

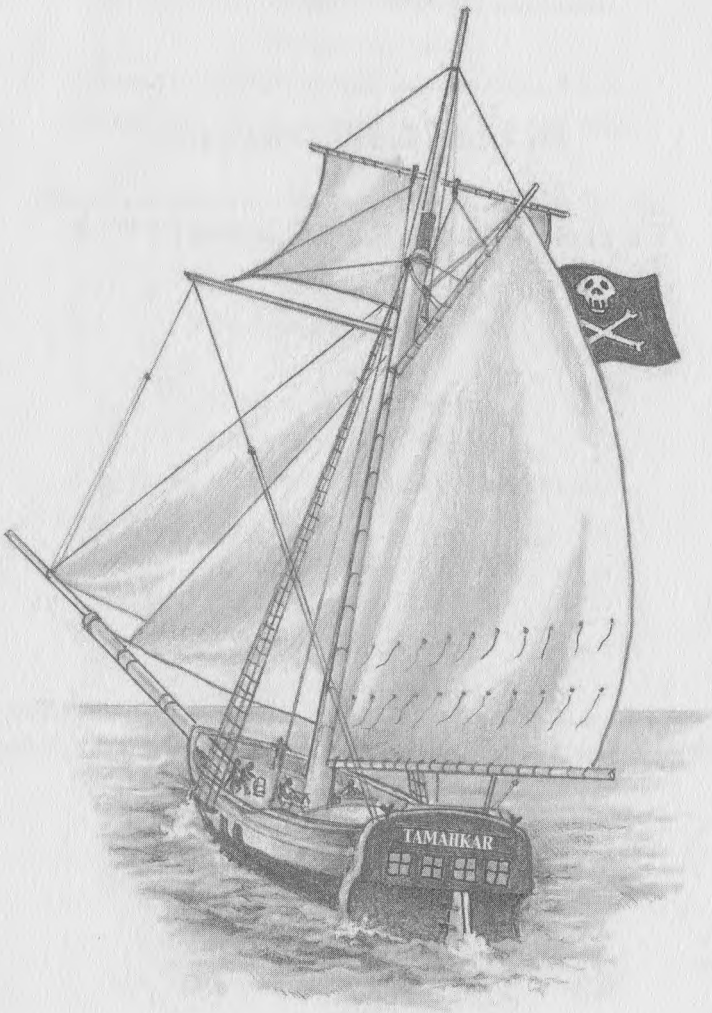
TAMAHKAR

OKUYACAK KİŞİNİN DİKKATİNE

ASLINDA çok da önemli değil, ama eğer merak ediyorsanız Jack Plank bu masalları Karayip Denizi'nde bulunan Jamaika Adası'nda, yaklaşık olarak 1720'de anlatıyor. Christopher Columbus Hindistan'ı ararken, ta İspanya'dan geldiğinden beri bu sularda çok fazla korsan varmış. Hindistan burada değilmiş, ama Columbus bir sürü ada bulmuş ve bu adalarda da büyük hazineler varmış: altın, gümüş ve diğer güzel şeyler. İspanya Kralı ve Kraliçesi buna çok sevinmişler, hazineleri asıl sahipleri olan

yerlilerin elinden alıp İspanya'ya götürmeye bir an önce başlamak için hemen gemiler göndermişler. Bu da korsanların işini kolaylaştırmış. İspanyol gemilerinin hazineleri almasına beklemiş, sonra da onları yolda yakalayıp neleri var neleri yoksa yağmalamışlar. Fakat iki yüzyıl kadar sonra korsanların işi artık eskisi kadar kolay değilmiş. Bunun pek çok sebebi varmış, ama boşverin şimdi. Asıl mesele Jack'ın büyük ihtimalle doğru zamanda işi bırakmış olması.

JACK PLANK'TAN DENİZ ÖYKÜLERİ

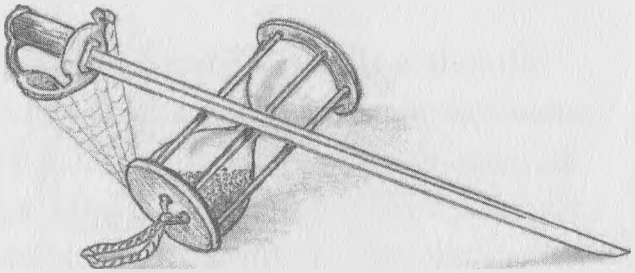

1

HER ŞEY NASIL BAŞLADI

JACK PLANK çalışmayan bir korsandı. İşi vardı, hem de Tamahkar adlı şahane bir gemide iyi bir işti bu. Ama mesele Jack'ın gemileri yağmalamakta pek başarılı olmayışıydı. Gemi yağmalamanın tek bir yolu vardır: Öfkeli öfkeli haykırır, kaşlarını çatıp yüzüne korkunç bir ifade vererek kılıcını oraya buraya vurur, gürültü çıkarırsın; insanlar yeterince korkunca da neleri varsa alırsın. Korsanlar böyle yapar. Ama Jack bu konuda pek yetenekli görünmüyordu.

Yine de açık deniz hayatına alışkındı, gemideki arkadaşlarını seviyordu ve arkadaşları da onu severdi, hatta hemen herkesten nefret eden Serdümen Karamaça bile severdi onu. Hatta Kaptan Pupayelken bile severdi. Bu yüzden çok uzun zamandır yerini kimseye kaptırmamıştı. Fakat bir süre sonra Kaptan Pupayelken ondan geride kalmasını ve diğerleri yağmayla meşgulken çorbayı sıcak tutmasını istemiş; böylece onlar da akşamları hep beraber yemek yiyip mutlu mesut yataklarına yatmışlardı.

Ama çetin günler geldi çattı ve korsanlık artı o kadar iyi para kazandırmamaya, gemide pişen çorba her zaman herkese yetmemeye başladı. Bu yüzden kaptan Jack'a dedi ki: "Plank, eski dostum, zor günler geçiriyoruz ve böyle günlerde duygulara yer yoktur. Mecburen seni işten çıkaracağız, çünkü yağmacılardan başkasını besleyecek durumumuz kalmadı." Jack ne kadar üzülürse üzülsün, bunun doğru bir karar olduğunu anlamıştı.

Tamahkar, aynı gecenin ilerleyen vakitlerinde Aktuz Adası'nın epey açıklarında demir attı. Tayfa bir

kayık indirdi ve aralarında Serdümen Karamaça'nın da bulunduğu birkaç kişi Jack'ı ve içinde eşyalarının bulunduğu sandığı kıyıya çıkardı. "Seni özleyeceğiz Jack," dedi Karamaça, ada ahalisini uyandırmamak için alçak sesle. "İşte sana bir ayrılık hediyesi. Hepimiz bir şeyler kattık." Böyle diyerek Jack'a bir kese dolusu para uzattı; yeni hayatında iyi bir başlangıç yapması için bu altın paraların yeteceğini umuyorlardı. Sonra sırtını sıvazladılar ve onu arkada bırakarak kayıkla uzaklaşılar. Zavallı Jack onların Tamahkar'a ulaşmasını, gemiye çıkmalarını ve ayışığında geminin bir gölge gibi sessizce suyun üzerinde ilerleyişini izledi. Gemi gittikçe uzaklaştı, uzaklaştı ve gözden kayboldu. Jack'ın karşısındaki manzarada nazlı nazlı yaklaşan dalgalar ve çok çok uzaklarda göz kırpan bir yıldızdan başka bir şey kalmadı.

"Galiba hepsi bu," dedi Jack. Ama kendi kaderine boş yere üzülecek bir adam değildi o. Pelerinine sımsıkı sarınıp ısındı ve hemen oracıkta, sahilde yere uzanıp uyumaya başladı. Sabah olup da parlak güneş onu neşelendirmek için gökte yükseldiğinde,

kalkıp giysilerindeki kumu silkeledi, küçük sandığını aldı ve cebinde altınlarıyla kasabaya doğru yola çıktı.

Aktuz limanının en iç tarafında doklar, gemiler ve gemicilerden oluşan bir kalabalık vardı, ama Jack onların çalışmasını izlemek için durmadı. Oturacak bir yer bulabilmek için çevrede dolaştı, sokakları arşınladı ve nihayet dar ve uzun bir pansiyonda karar kıldı. Pansiyonun penceresine parlak kızıl çiçeklerle dolu saksılar diziliydi ve çiçeklerin hemen üzerinde şöyle bir ilan vardı:

HAFTALIK YA DA AYLIK OLARAK KİRALIK ODALAR

EV SAHİBESİ: BAYAN MÜSTESNA

ÇANI ÇALIN

Jack kapıya yaklaşıp sandığını yere koydu ve çanı çaldı. Bayan Müstesna'nın ta kendisi gelip kapıyı açtı. Güzel bir dul kadındı, temiz giyimli ve tontondu; Jack'ın gözlerinin içine bakarak yüzünde ciddi bir ifadeyle, "Buyurun?" dedi.

Jack şapkasını eline alıp güzel kadının karşısında eğildi ve kendini tanıttıktan sonra bir oda aradığını söyledi.

"Bakın bayım," dedi Bayan Müstesna, "durumunuzu anlıyorum ama bir korsan olduğunuz her halinizden belli, o yüzden sizi kiracı olarak alabileceğimi pek sanmıyorum."

"Eskiden korsandım," dedi Jack, "haklısınız. Ama kılığıma bakmayın, ben o defteri kapattım artık. Denizin öte tarafındaki İngiltere'de Kral George bu işi bırakanların hepsini affediyor. Ama şimdi kendime yeni bir meslek bulmalıyım ve yaşamak için de bir yere ihtiyacım var.

"Hmm!" dedi Bayan Müstesna. "O zaman başka. Ama gene de hiç..."

Bu sırada kızı Nina geldi. On bir yaşında uyanık ve zeki bir kız olan Nina kapı ağzından Jack'ı inceledi. "Bence iyi biri, Anne," dedi nihayet. "Haydi ne olursun, onu kabul et."

"Eh, olabilir aslında," dedi Bayan Müstesna, Jack'a dik dik bakarak. "Peki ama söyleyin bakalım, Bay Plank, diğer kiracılarımla geçinebilecek misiniz? Onlar aylardır buradalar ve rahatlarını düşünmek zorundayım."

"Düşüneceksiniz elbette," dedi Jack, "ve ben de düşüneceğim sizinle birlikte. Buna hakkınız var. Zaten ben başkalarıyla birlikte olmayı severim, efendim, hep sevdim. Hiçbir sorun çıkmayacak, size söz veriyorum."

Bunun üzerine Bayan Müstesna kararını verdi. "Pekala, Bay Plank," dedi. "Bir deneyelim öyleyse; bir haftaya kadar sabit bir iş bulup kendinizi ispatlarsanız, istediğiniz kadar kalabilirsiniz. Günde bir altın alıyoruz, akşam yemeği de yedide."

Nina da ekledi: "Kendinize uygun işi bulmanıza yardım edeceğim, Bay Plank. Size etrafı gösterebilir ve insanlarla tanıştırabilirim; Aktuz'da herkes annemi tanır, beni de tanırlar."

"Tatlım," dedi Jack, "sen ne kadar iyi bir kızsın."

Böylece el sıkıştılar; dul kadın, Nina ve Jack. Sonra Jack yaşlı Bayan Gülkurusu ve amcası ile tanıştırıldı, onlarla da el sıkıştılar. Ardından Jack evin en üst katındaki çok hoş bir odaya taşındı. Burada açık deniz manzaralı kocaman bir pencere vardı. İşte onun yeni hayatı böyle başladı.

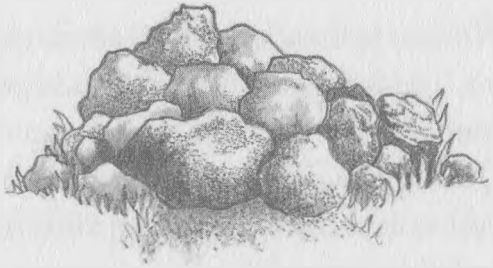

2

ÇİFTÇİ OLMAZ

ERTESİ GÜN akşam yemeğinde Bayan Müstesna, "Bugün Nina'yla birlikte neler yaptınız Bay Plank? Kendinize uygun bir iş bulabildiniz mi?" diye sordu Jack'a.

"Üzgünüm ama bulamadım," dedi Jack. "Bayan Nina şekerkamışı tarlalarını seveceğimi düşünmüş, gerçi sevebilirdim de. Ama köprüyle ilgili bir sorun çıktı."

"Ne köprüsü?" dedi Bayan Gülkurusu'nun amcası başını kaldırarak.

"Nehrin üzerinden şekerkamışı tarlalarına giden köprü," dedi Nina. "Bay Plank köprüden geçmek istemedi."

"Çok mantıklı," dedi Bayan Gülkurusu çatalını havada sallayarak. "Çürük köprülerin ne zaman yıkılacağı hiç belli olmaz."

"Haklı olabilirsiniz, hanımefendi," dedi Jack, "ama ben asla köprüden geçmem, ister sağlam olsun ister çürük."

"Asla mı?" dedi Bayan Müstesna.

"Mecbur kalmazsam, yani," dedi Jack. "Mesele şu ki, korsanlığa yeni başladığımda Tamahkar adlı gemide Kalyon diye bir arkadaşımız vardı ve köprüler hakkında bazı şeyler biliyordu. Ondan çok şey öğrendim."

"Köprüler hakkında öğrenecek ne olabilir ki?" dedi yaşlı Bayan Gülkurusu'nun amcası. "Ayağımızı kuru tutmaktan başka ne özellikleri var?"

"Bana anlattıklarınızı onlara da anlatın, Bay Plank," dedi Nina.

"İyi ama tatlı kızım, bu öykü başkalarına sıkıcı gelecektir," diye karşı çıktı Jack.

"Sıkılır mıyım bilmem," dedi yaşlı Bayan Gülkurusu, "ama bir açıklama bekliyorum!"

Bunun üzerine Jack da, "Peki öyle olsun," dedi.

KALYON BENİM kuzenimdi; daha doğrusu, annemin kuzenlerinden birinin yeğeniydi. Aslında beni bu işe sokan da o oldu diyebilirim. Yenibulunmuşülke'nin kıyılarına yeni gitmiştik. Orada yağmalanacak çok şey vardı. Bir tüccarı henüz soyup gemisini batırmıştık ve bu yorucu işin sonrasında dinleniyorduk. Kalyon ayaklarının altında biraz kuru toprak olmasını istediğini söyledi. Kürek çekerek kıyıya çıktı ve dik bir tepeden tırmandı. Yürürken bir yandan da yabanmersini arıyormuş. Bir süre sonra, yolun bir taş yığınıyla kapatılmış olduğunu görmüş. Yığının üzerinde de sefil görünüşlü, sıska bir yaratık duruyormuş. Bir çift yıpranmış pantolonu varmış, ama çizmesi yokmuş. "Belki gençti, belki yaşlıydı; bunu söylemek güçtü," dedi Kalyon. Ama kesin olan bir şey varmış: çirkinmiş. Asla görmek istemeyeceğiniz kadar çirkin bir yüzü varmış. Sıska kollarını kaldırarak şöyle demiş:

"Parasını ödemeden geçmek yok. Bir altın vereceksin, hemen. Şimdi."

"Ah, şimdi anladım," demiş Kalyon. "Sen bir trolsun."

"Oyleyim," demiş trol.

"Burada trol görmeyi hiç ummazdım," demiş Kalyon.

"Biz her yerde varız," demiş trol, biraz da gururla.

"Pekala," demiş Kalyon, "ödemek isterdim, ama hiç altınım yok."

"Atma" demiş trol. "Az önce aşağıda yaptıklarınızı gördüm." Tamahkar'ın dalgaların arasında nazlı nazlı sallandığı denizi göstermiş.

"Ama yine de altınım yok," demiş Kalyon. "Bak ceplerim bomboş.

Troll bunun üzerine kaşlarını çatmış. "Öyleyse seni uçurumdan atmam gerek," demiş. "Kurallar böyle." Kalyon'u saçından yakalayıp onu başaşağı çevirmeye çalışmış.

Ama Kalyon da öyle kolay lokma değilmiş. O da bir tutam saç yakalamış; trolun saçını. "Aptallık

etme," demiş yolun üzerinde debelenirlerken. "Ben de senin kadar iriyim ve birimiz düşerse, diğeri de düşecektir."

Bunun üzerine trol, Kalyon'un saçını bırakmış, Kalyon da onun saçını bırakmış. Ardından trol taşlardan birinin üzerine oturup gözlerini tepeden aşağıya dikmiş. "Ne yapacağımı bilemiyorum," diye inlemiş. "Çok uzun zamandır buradayım, elimden geleni yapıyorum. Onlar hep benden altın bekliyorlar, ama onlara verecek altınım hiç olmuyor."

"Kim bekliyor?" diye sormuş Kalyon.

"Diğerleri, tabii ki!" demiş trol. "Hani şu iri olanlar. Onlar benden çok daha iriler. Hem ayrıca daha çirkinler. Ne kadar iri ve çirkinsen o kadar iyi, trollar için işler böyledir."

"Yakında sen de iri ve çirkin olacaksın," demiş Kalyon şefkatle, "sadece biraz daha büyümen lazım."

"Ciddi misin?" demiş trol.

"Kesinlikle," demiş Kalyon. "Ama burada ne kadar iri ve çirkin olursan ol, altın kazanman çok zor.

İnsanların tek yapması gereken, taşların çevresinden dolaşıp yoluna devam etmek."

"Öyle yapıyorlar zaten," demiş trol. "Hepsi de öyle yapıyor. Yani buraya gelen çok insan da yok. Hemen hiç kimse gelmez. Sonunda sen geldin tabii, ama senin de altının yok. Üstelik, olsa da vermezsin; ayrıca, benim tek istediğim annemin kollarında olmak." Bu sözlerin ardından, gözlerinden koca koca damlalar dökülmeye başlamış.

"Haydi, haydi, sıkma canını," demiş Kalyon. "Sorununa bir çözüm buluruz belki." Taş yığının üzerine çıkıp yolu şöyle bir gözden geçirmiş. "Şu ileride gördüğüm şey bir dere mi?" diye sormuş. "Hani şu üzerine küçük bir köprü kurulmuş olan."

"O bir nehir," demiş trol, burnunu çekerek. "Çok da derindir ha. Ta denize kadar gider."

"Kimse bir nehrin çevresinden dolaşamaz," demiş Kalyon.

"Bence de dolaşamazlar," demiş trol. "Ama bundan ne çıkar? Bana hiçbir faydası yok ki."

"Belki de vardır," demiş Kalyon. "Trollar hakkında çok şey duydum. Kimileri nehirlerde yaparmış bu işi. Sen de öyle yapabilirsin. Tek yapman

gereken şu köprünün başına geçmek ve insanlar geldiğinde karşıya geçmek için ücret ödemelerini istemen. Başka seçeneği olmayanların hepsi parayı ödeyecektir. Ya öderler, ya da onları nehre atarsın."

"Onları atabilirim, değil mi?" demiş trol sevinçle.

"Atabilirsin," demiş Kalyon. "Tepetaklak suya düşüp sırılsıklam olur, ta denize kadar sürüklenirler."

"Ta denize kadar sürüklenirler!" demiş trol neşeyle.

"Ne manzara olur ama!"

"Haydi gidip bir bakalım işimize yarayacak mı?" demiş Kalyon.

Yürümeye başlamışlar, trolun neşesi tam anlamıyla geri gelmiş. Köprünün başına geldiğinde ise Kalyon'a doğru kükremiş: "Hey sen! Geçmek istiyorsan ücreti öde. Bir altın istiyorum, hem de hemen!"

"Çok iyi!" demiş Kalyon. "Burada altını veririm. Yani altınım varsa."

"Altının yok mu?" demiş trol.

"Yok," demiş Kalyon. "Daha önce de söylemiştim ya."

Bunun üzerine Kalyon kaçmaya fırsat bulamadan trol onu yakaladığı gibi nehre atmış. Böylece o da tepetaklak suya düşmüş, sırılsıklam olmuş ve ta denize kadar sürüklenmiş. Denizde onu kurtardık, ama kuyruk acısını hiç unutmadı.

"İşte bu yüzden köprülerden geçmiyorum," dedi Jack. "Bir trolle karşılaşmak istemem doğrusu."

"İyi ama, Bay Plank," dedi Bayan Müstesna, "bizim burada trol olduğunu sanmıyorsunuz herhalde!"

"Belki de vardır," dedi Jack. Sonra da ekledi: "Herhalde hiç trol görmediniz."

"Hayır, hiç görmedim."

"Ben de görmedim," dedi Jack. "Kalyon'un dediklerine bakılırsa, görmeyi de hiç istemem."

"Öyleyse köprümüzün altında bir trol olduğuna inanıyorsunuz," dedi yaşlı Bayan Gülkurusu. "Mucizevi şeyler asla yok olmaz."

"Umarım yok olmaz," dedi amcası. "Bazen mucize görmeyi severim."

"Boşverin Bay Plank," dedi Nina. "Başka bir iş deneriz."

"Teşekkür ederim, tatlım," dedi Jack ve yemeklerini yemeye devam ettiler.

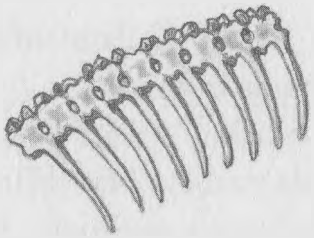

3
FIRINCI OLMAZ

İKİNCİ AKŞAM yemek yerlerken yaşlı Bayan Gülkurusu, "Fırıncının camında bir ilan vardı. Kendisine bir yardımcı arıyormuş," dedi.

"Evet, Hanımefendi," dedi Jack. "Bayan Nina ve ben de bugün etrafta gezerken ilanı gördük."

"Ee, ne oldu peki?" dedi yaşlı Bayan Gülkurusu. "İşe alınmak için başvurdun mu?"

"Hayır, Hanımefendi," dedi Jack. "Aslını isterseniz, başvurmadım."

"Herhalde yemek yapmayı bilmiyorsun, Plank,"

dedi yaşlı Bayan Gülkurusu'nun amcası. "Bana sorarsan ben de bilmem."

"Biraz bilirim," dedi Jack. "Gemide, yani Tamahkar'da çorbayı ben pişirirdim, o yüzden fırınlara pek yabancı sayılmam. Ama bunun bir önemi yok, çünkü fırıncı olmak istemiyorum. Dükkandan içeri girdiğimde sıcak tereyağı ve karamel kokusu aldım ve aklıma hemen bizim Gönülavcısı geldi. Korkarım bu koku bana hep Gönülavcısı'nı hatırlatacak ve böyle bir şeye her gün her gün dayanamam. Ne anlaşılmaz durum. Zavallı Gönülavcısı! Ona gülsem mi yoksa haline ağlasam mı hiç bilemedim."

"Gönülavcısı mı?" dedi Bayan Müstesna. "O da kim?"

"Ya, ya, hakikaten kimdi o?" dedi Jack. "Biz de hiç anlayamadık ki."

BİR GÜN Yarımay Kayalıkları'nın doğusundan geçerken, tahta bir banyo teknesinin içinde sürüklenen bir adama rastladık. Sağanak yeni dinmişti ve denizin çalkantısı halen devam ediyordu, ama adam teknenin içindeydi işte ve küreği filan da yoktu.

Ona seslendik, o da bize cevap verip gemide bir fırın olup olmadığını sordu. Ona "Evet," dedik, tabii ki bir fırınımız vardı, her ne işi varsa görebilirdi; bir kanca atıp tutunmasını söyledik. İlk başta kancayı tutmaya yanaşmadı. Teknesi olmadan güverteye çıkmayacağını söyledi, çünkü banyo teknesini daha sonra kullanmayı düşünüyormuş. Güvertede yanımızda duran Serdümen Karamaça, bu adamın etkafalının biri olduğunu, ama yine de yukarı çekmemizi söyledi. Böylece kancayı taktı, onu yukarı çektik ve teknesiyle birlikte güverteye aldık. Kurusun diye onu mutfağa götürdük, çünkü tepeden tırnağa ıslanmıştı ve üzerinden sular damlıyordu; söyleyeceklerini dinlemek isteyen biz birkaç meraklı onun başında kaldık.

Şunu söylemem lazım ki Karamaça bir bakıma Gönülavcısı hakkında yanılmamıştı: Adam etkafalının tekiydi. Ama bir bakıma da öyle değildi.

Asla korsanlığa ya da o türden işlere bulaşmamış olduğu belliydi, çünkü güçlü ya da cesur birine benzemiyordu kesinlikle. Okul bahçesinde, çocukların elindeki parayı bile çalamazdı. Yine de, biz-

den korkmamıştı, gerçi Karamaça'nın aklında onu biraz korkutmak varmış gibi görünüyordu. Önce bize adını söyledi, sonra da ne istediğini açıkladı: Bir denizkızını memnun etmek için kek yapmak istiyordu.

"Dememiş miydim?" dedi Karamaça. "Bu adam etkafalının teki."

Gönülavcısı onu duymazdan geldi. Hikayesini anlatmaya devam etti. Dediğine göre, önceki gün balık avlıyormuş ve Yarımay Kayalıkları'nda denizkızını görmüş. Denizkızı yüksekçe bir kayanın üzerine oturmuş saçlarını tarıyormuş. "Sanki dünyadaki tüm büyüleyici şeyler bir araya gelip tek bir şey olmuştu. Onu görür görmez aşık oldum, orada olup onu görseniz siz de anında aşık olurdunuz," dedi. Daha sonra onun kalbini nasıl kazanacağını düşünmeye başlamış ve güzel bir karamelli kekin işe yarayabileceğini düşünmüş. Gereken malzemeleri toparlayıp bir tane karamelli kek yapmış ve ertesi sabah kayalıklara gitmiş. Denizkızını otururken gördüğü kayanın tepesine koymayı düşünüyormuş keki.

"İşte o zaman bir sorun olduğunu fark ettim," dedi Gönülavcısı. "Kayaya bir türlü yaklaşamıyordum. Orada sular kayığım için çok tehlikeliydi. Bir anda paramparça olmasından korkuyordum.

"Sadece kayıklar için tehlikeli değil," dedi Karamaça. "Gemiler de sık sık orada kayalara çarpıp parçalanıyor."

"Çok doğru," dedi Gönülavcısı.

"Tabii ben dümendeyken hiç olmadı böyle bir şey," dedi Karamaça, onu sınar gibi bir hali vardı.

"Ona ne şüphe," dedi Gönülavcısı. "Sapasağlamsın baksana." Bunu duyan Karamaça arkasına yaslandı; hiç de alınmış görünmüyordu. "İşte halim buydu," diye devam etti Gönülavcısı, "Ne yapacağımı düşünürken, aniden aklıma banyo teknesi geldi. Teknenin içinde daha yakına gidebilirdim."

Hemen eve dönüp banyo teknisin kaptığı gibi rıhtıma koşmuş. Orada keki kayıktan alıp teknenin içine girmiş ve tek bir kürekle ilerlemeye başlamış. "Ondan sonra yağmur başladı," dedi içini çekerek, "hem de ne yağıyordu... siz de görmüş olmalısınız... dizlerimin üzerindeki kekin yağmur yüzünden bo-

zulmasından korkuyordum. Küreği dik olarak yanıma koydum ve ceketimi çıkarmaya çalıştım; kekin üzerini örtüp ıslanmasını önleyecektim. Sonra kürek bir yana yatmaya başladı, düşmesin diye ben de uzandım ve aniden tekne devrilip keki, küreği ve beni suya düşürüverdi."

Bunu duyunca hepimiz hayretle ıslık çaldık, çünkü alabora olmanın ne demek olduğunu iyi bilirdik.

"Evet, durumum hiç iyi değildi," dedi Gönülavcısı. "Kürek elimin ulaşamayacağı kadar uzaklaştı, kek ıslanıp battı ve benim de tek yapabildiğim tekneyi düzeltip tekrar içine girmek oldu. Fakat aşk insana ümit veriyor, hem de boş yere değil, çünkü şimdi işler tekrar düzeldi. Beni kurtardınız. Tekne hala duruyor ve başka bir karamelli kek yapmak için malzemelerin listesi aklımda. Eğer aşçınız bana malzemeleri verir ve fırınını kullanmama müsaade ederse, sorunumu burada çözüveririm. Keki pişirip soğuttuktan sonra da, aynı büyük umutları besleyerek kayalıklara doğru çevireceğim rotamı."

Hepimiz Gönülavcısı'nın suratına bakakalmıştık, hiçbirimiz ne diyeceğimizi bilemiyorduk; sade-

ce Karamaça konuştu ve Gönülavcısı'nın bir etkafalı olduğunu tekrarladı. Fakat bu kez sesini epeyce alçaltmıştı.

En sonunda, Lokman adında tek bacaklı bir adam olan aşçımız şöyle dedi: "Peki keki yapmak için neye ihtiyacın var?"

Gönülavcısı parmaklarıyla malzemeleri saymaya başladı. "Tereyağı lazım," dedi, "sonra karamel ve birazcık şeker. Bir de yumurta gerekiyor. Gemide hiç yumurta var mı?"

"Gemide tavuklar var," dedi Lokman, "öyleyse yumurtamız da olacaktır, elbette."

"Çok iyi," dedi Gönülavcısı. "Öyleyse bunların dışında un ve biraz sütten başka bir şeye ihtiyacım yok. Ha, bir tutam da tarçın gerek."

"Yok canım!" dedi Lokman, gözlerini faltaşı gibi açarak. "Bir tutam tarçın mı istedin sen? Yok öyle bir şey! Ama eğer beklersen beş dakikada dünyanın öbür tarafına geçip Java'dan bir tutam getirebilirim."

Bunun üzerine Karamaça lafa karıştı: "Yapma Lokman, adama biraz tarçın ver. Geçen temmuz

ele geçirdiğimiz ticaret gemisinden aldıklarının birazı duruyor, biliyorum."

Karamaça'dan böyle bir şey duymak şaşırtıcıydı, çünkü başkalarına yardım etmek pek ona göre bir şey değildi. Ama ne de olsa Lokman emirlere uymak zorundaydı. Neticede Karamaça serdümen değil miydi? Böylece Gönülavcısı tüm malzemeleri aldı, keki pişirdi ve fırından yükselen kokular tüm gemiyi sardı. Kaptan bile memnun memnun içine çekiyordu kek kokusunu. Ondan sonra Gönülavcısı keki ceketine sardı, biz de onu tertemiz ve kuru bir halde leğeniyle birlikte suya indirdik. İlerleyebilsin diye ona uzun bir değnek attım, böylece batı yönünde, Yarımay Kayalıkları'na doğru kürek çekmeye başladı.

Bu öykü burada sona ermeliydi belki de. Daha doğrusu biz öyle olacağını sandık, gerçi zaman zaman Gönülavcısı hakkında konuşuyor ve başarıp başaramadığını merak ediyorduk. "Onu tımarhaneye tıkmışlardır," diyordu Karamaça, ama biz bu türden şeyler duymak istemiyorduk. Onun yerine, denizkızı konusunda fikir yürütüyorduk.

Gerçekten de o gün kayanın üzerinde bir denizkızı var mıydı, yoksa Gönülavcısı bunu uydurmuş muydu? Merak içinde tartışırken bir yandan da güneye ve doğuya doğru gidiyor, ganimetlerin bol olduğu yerlerde dolanıyorduk.

Sonra, yaklaşık bir yıl sonra kendimizi yine Yarımay Kayalıkları'nın yakınlarında bulduk. Havanın açık olduğu bir sabah, güverteyi temizlemeyi bitirdiğimizde, küpeşteye yaslanmış tembellik edenlerden birkaçı uzakta bir banyo teknesi gördü; tekne hiç şaşmadan gemiye doğru yaklaşıyordu.

"Belki de Gönülavcısı'nın teknesidir," dedi biri.

"Belki de öyledir," dedi bir başkası, "ama Gönülavcısı içinde değil."

Ben de dedim ki: "Hadi güverteye çekip içine bakalım."

Biz de öyle yaptık. Tekneyi yukarı çektik. İçi ıslak ve boştu, yalnızca en dibinde bir şey vardı: Işıltılı suların içinde büyükçe bir balığın kılçıklarından yapılmışa benzeyen, ya da bana öyle görünen bir nesne duruyordu. Alt taraftaki dişler tertemiz ve fildişi gibi beyazdı, sırtı ise renkli taşlar ve altın ta-

necikleriyle süslenmişti. Teknenin dibindeki suyun içinden çıkarıp hep birlikte incelemeye başladık, ağzımızdan tek söz çıkmıyordu. Sonra Karamaça geldi ve nesneyi elimden aldı. "Bu bir tarak," dedi kızgın kızgın. "Bir denizkızının tarağı. Tekneye geri koyun bunu dostlarım, sonra da tekneyi denize bırakın. Çünkü bu bize ait değil. Etkafa yokluğunu fark edecektir, o ve denizkızı fark edecektir, yani."

Dediğini yaptık ve ondan sonra çok tuhaf bir şey oldu. Karamaça küpeşteye yaslanıp uzun süre banyo teknesinin uzaklaşmasını izledi, yüzünde sanki düş görüyormuş gibi bir ifade vardı. Yanından uzaklaşıp onu yalnız bıraktık ve ilerleyen günlerde Gönülavcısı'ndan hiç bahsetmedik. Daha doğrusu Karamaça'nın yanında bahsetmedik. Çünkü ona sormak istediğimiz şeyi nasıl soracağımızı bilemiyorduk, ayrıca buna cüret de edemiyorduk, bizi kaldırdığı gibi suya atabilirdi. Ama size bu sorunun ne olduğunu söyleyebilirim, ne de olsa Karamaça buralarda değil. Gördüğü şeyin bir denizkızının tarağı olduğunu nereden bildi?

Birkaç saniye süren sessizlikte herkes bu soruyu düşündükten sonra, Bayan Müstesna sordu: "Denizkızı diye bir şey olduğuna inanıyor musunuz, Bay Plank?"

"Aslında inanmıyorum diyemem," dedi Jack. "Daha doğrusu benim fikrim şu: Eğer Karamaça gibi bir adam denizkızlarına inanıyorsa, ben kimim ki şüphe edeceğim."

"Kaba ve kötü huylu bir adam gibi geldi bana," dedi yaşlı Bayan Gülkurusu. "Ama onun da kalbinde yumuşak bir yerler var galiba."

"Ben de öyle olduğunu düşünüyorum," dedi Jack. "Karamelli kek kadar yumuşak bir yerler."

"Karamelli kek çok nefis bir şey," dedi yaşlı Bayan Gülkurusu'nun amcası. "Fırıncı olmak istemediğinden emin misin?"

"Kesinlikle eminim," dedi Jack. "Çorbacılıkta iyiyim, ama ikisi aynı şey değil ki."

"Boşver," dedi Nina. "Sana başka iş buluruz."

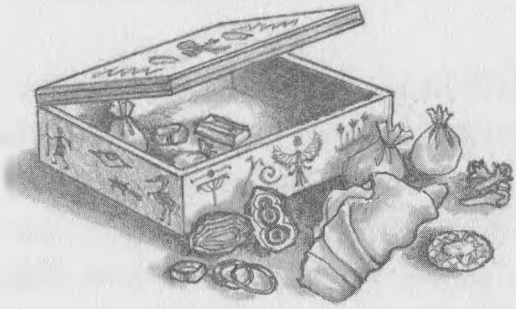

4

FALCI OLMAZ

ÜÇÜNCÜ AKŞAM yemekte Nina, oradakilere Jack Plank ile birlikte rıhtıma indiklerini anlattı.

"Gemicilerin falına bakan bir Çingene kadın gördük orada," dedi, "sonra da ona birer kese para veriyorlardı."

"Bu işler böyledir," dedi yaşlı Bayan Gülkurusu'nun amcası, önce burnunu silip sonra kıkırdayarak. "Onlara fal bakar ve karşılığında parasız bırakır!"

"Bu konuda şaka yapma Amca," dedi yaşlı Bayan Gülkurusu ciddi bir sesle. "Bu çingenelerin 'nazar' diye çok tehlikeli bir marifeti olduğunu gayet iyi biliyorsun; yeri gelince kullanmaktan da çekinmezler.

Büyü yapabilir, hayaletleri çağırabilir, cadılara özgü işlerin hepsini yapabilirler. Onlarla baş çıkmanın tek yolu, onlardan uzak durmaktır. Aman saygın insanlardan uzak dursunlar."

"Belki öyledir," dedi Bayan Müstesna, "ama fal bakma kısmı benim kulağıma hep hoş gelmiştir."

"Bayan Nina'nın denememi istediği kısım da buydu," dedi Jack. "Bu konuyu konuştuk. Ama en sonunda vazgeçtik. Bir kere görünüşüm uygun değil. Bu iş için doğmuş denebilecek tiplerden değilim. Üstelik, bırakın on yıl sonrasını, yarın ne olacağını bile bilmiyorum. Geri kalanına, yani büyü yapmak ve hayaletleri çağırmak gibi şeylere gelince, bunları nasıl yapacağımı bilsem zavallı Viktor Mack'a daha fazla yardımcı olabilirdim."

"Şu Viktor Mak," dedi yaşlı Bayan Gülkurusu'nun amcası. "Başı gulyabanilerle mi dertteydi?"

"Derdinin ne olduğunu bilmiyorduk," dedi Jack. "Hiç değilse başlangıçta bilmiyorduk."

VİKTOR MAK, korsanlığa başlamadan önce bir ticaret gemisinde çalışıyormuş. Çalıştığı gemi

Afrika'nın batı sahillerinde iş yapıyormuş. Daha sonra, yani tüm bunları ardında bırakıp Tamahkar'da bize katıldığında, birkaçımız ilk gecesinde onunla birlikte oturduk. Karamaça ve Lokman dışında dört-beş kişi daha vardık. Viktor bize küçük bir ahşap sandık gösterdi. Sandığın üzerinde tuhaf görünüşlü semboller vardı. Sonra da sandığın içindeki hazinesini görmemize izin verdi: Hindistan'dan baharatlar, altın Arap küpeleri, Suriye'den bir akik taşı, Burma'dan iki yakut. Ama aynı zamanda keten beze sarılı bir şey de vardı sandığın içinde. Bir ada rıhtımında rastladığı tezgahtan aldığı antik bir Mısır mumyasının eli olduğunu söyledi bu şeyin. "Bunun için bir torba altın verdim," dedi bize gururla. "Çok nadir bir şey, sakın elinizi sürmeyin. Satıcının dediğine göre sargıların asla açılmaması gerekiyor. Ayrıca bana daima saklamamı, yoksa birinin kapıp götüreceğin söyledi."

"Kim kapacakmış?" diye lafa karıştı birisi. "Bir mumya elini kim almak istesin ki?"

"Belki de mumyanın hayaleti kapacaktır," dedi bir diğeri.

"Bunun kimin eli olduğunu biliyorum," dedi Viktor. "Satıcı bana söyledi." Eli sandığın içinden çıkarıp havaya kaldırdı. Gerçekten de bir el olabi-lirdi bu, ama bu kadar sargının içinde tam tamına ne olduğunu anlamak zordu. Birisi elin artık küflenmiş olup olmadığını sorduğunda, Viktor bunu görmek için sargıları açmaya hiç niyetlenmediğini söyledi.

"Peki o zaman kimin eli?" diye sordu Karamaça.

"Çok eski zamanlardan bir kralın," dedi Viktor. "O zamanlar kralları mumyalarlarmış. Adını yüksek sesle söyleyemem, çünkü duyabilir ve elinin nerede olduğunu öğrenebilir."

"Kim duyacakmış seni?" diye sordu Karamaça.

"Kral mı? Binlerce yıl önce ölmüş bir adam seni duyacak, öyle mi? Böyle saçmalıklara kim inanır? Bana kalırsa kaldır at denize şunu."

Lokman ölü şeyleri gemide tutmanın kötü olduğunu söyledi, zaten ölü şeyler gömülmeliydi. Ama Karamaça ona çıkıştı: "Akşam yemeğine pişirmek istediklerin hariç, öyle mi Lokman?"

Bunun üzerine gülmeye başladık, ama Viktor gülmüyordu. "Bu el için bir sürü altın verdim, ta-

mam mı?" dedi kısılmış ve öfkeli bir sesle. "Denize mi atayım şimdi? Asla yapmam bunu. Ayrıca kralın gerçek olduğuna inanmıyorsanız adını söyleyeyim size. Adı Amemsees. Onun adı Amemsees. Vaktiyle çok da ünlüymüş. Elini karılarından biri kesmiş... gerçi karısının adını bilmiyorum... işte, karısı onun yaptığı bir şeye çok sinirlenmiş. Elini pencereden atmış ve birisi de kaptığı gibi koşa koşa uzaklaşmış. Belki de şu satıcının atalarından biri. Hikayeyi herkes biliyor."

"Pekala, pekala," dedi Karamaça. Sonra da sırıttı ve avazı çıktığı kadar bağırmaya başladı: "HOOP, AMEMSEES! HEY, KRAL! ELİNİ GERİ İSTER MİSİN?"

"Yeter, bağırma öyle!" diye fısıldadı korkunç bir şekilde kaşlarını çatan Viktor.

Lokman söze karıştı: "Sakin ol. Hayalet filan yok. Bak benim de tek bacağım var, ama hiç gidip de diğerini bulma isteği hissetmedim. Ölü ya da diri, isteyeceğim de yok zaten. Senin mumyanın aklı biraz olsun başındaysa o da benim gibi düşünecektir."

"Belki öyle," dedi hala öfkeli olan Viktor. Eli hemen kutunun içine koymasıyla konu kapandı.

Meselenin böylece kapandığını sanıyordum. Ama Viktor bizimle bir iki hafta geçirdikten sonra değişmeye başladı. Endişeli olduğunu gösteren bazı tavırlar sergiliyordu, hem de epeyce endişeli gibiydi. Bir akşam yemekte bir kedi almamız gerektiğini söyledi. Kara bir kedi. Pek çok kişi kara kedilerin gemilere şans getirdiğini düşünür tabii ki, ama biz hiç kedi almamıştık gemiye. Karamaça kedilerin kendisini hapşırttığını söylerdi hep. Viktor bunu duyduğunda huzursuz oldu, ama yapacak bir şey yoktu. Sonra, ertesi gün, Lokman'ın yumurta kabuklarını küpeşteden denize atmadan önce yeterince düzlemediğinden yakındı. "Bu çok tehlikeli," dedi endişeli bir sesle. "Böyle giderse batmamız kaçınılmaz." Ardından şu Arap küpelerinden birini takmaya başladı. Küpenin onu boğulmaktan koruyacağını söylüyordu.

Böyle şeylere ister inanırsın ister inanmazsın, herkesin kendi tercihidir. Mesela Karamaça'ya bakılırsa böyle saçmalıklara inananların boynundan

yukarısı çalışmıyor demektir. Ama içimizden bazıları, bunların saçmalık olduğundan pek o kadar da emin değildi. Bu yüzden, Viktor ortalıkta yokken kendi aramızda meseleyi konuşuyorduk. Bir mumya elinin bizi tehlikeye atıp atmayacağını düşünüyorduk. En sonunda bir gece Viktor'un yanına gidip onunla konuşmaya çalıştık.

"Bu şey hakkında gerçekten bildiklerin neler?" diye sorduk ona. "Ya lanetliyse? Belki de sargıları açıp bakmamız lazım. Tehlikeli olup olmadığını anlayabiliriz böylece. Sonra da Karamaça'nın daha önce söylediği gibi götürüp küpeşteden atarsın." Ama Viktor sandığı sakladığını ve kimsenin hatırına elin sargılarını açmayacağını söyledi. Üstelik denize atmaya da kesinlikle yanaşmıyordu; onu satın almak için bir sürü altın vermişti ne de olsa. Ardından bize ortada herhangi bir sorun olmadığını söyledi ve nazik bir dille yalnız kalmak istediğini belirtti.

Onu yalnız bıraktık, ama sorunlar bırakmadı. Sonraki birkaç gün içinde işler iyice kötüye gitti. Birisi beklenmedik bir anda karşısına çıkarsa he-

yecanlanıyor, kimsenin anlayamadığı nedenlerden beti benzi atıyor, bazı şeyleri duymak istemiyormuş gibi elleriyle kulaklarını kapatıyordu. Sonra bir sabah, güvertede gece nöbetini tutan tayfa, Viktor'u gözleri faltaşı gibi açık bir halde etrafta dolaşırken gördüğünü söyledi. Bulacağı korkusuyla tir tir titrediği bir şeyi arıyormuş gibi bir hali varmış.

Sonra tekrar gece oldu, Ay'ın hiç görünmediği rüzgarlı bir havada nöbet sırası bana geldi. En sonunda Viktor bana açılmaya karar vermiş olmalıydı. Gölgelerin arasından çıkageldi, iyice yanıma yaklaştı ve fısıldadı: "Jack, sen de duyuyor musun? Duymuş olman gerek! Burada dolanıyordu, sonra gitti. Bana kalırsa buraya kadar çıkmış. Bana yardım et Jack! Hangi taraftan gitti?"

"Elimden gelse yardım ederdim," diye cevap verdim fısıltıyla. "Ama bir şey duymadım. Neydi duyduğun şey?"

"İnsan sesini andırıyordu," dedi Viktor, omuzunun üstünden arkaya, karanlığa bakarak. "Nefes alma sesi gibiydi. Ama bilemiyorum. Emin değilim." Ondan sonra geri çekildi, sanki bu konudan

hiç bahsetmek istemiyor gibiydi. "Boşver," dedi. "Boşver." Ardından kenarlara tutuna tutuna güverte boyunca ilerleyip gözden kayboldu.

İşte o zaman gerçekten bir ses duydum. Sanki zorlukla soluyan birisi vardı. Ses biraz daha devam ettikten sonra ağır ağır kayboldu. Ama sese yol açabilecek kimse yoktu çevrede. Zaten hiçbir şey görmek mümkün değildi. "Denizin sesi olsa gerek," dedim kendi kendime. "Dalgalar ve biraz rüzgar işte." Ama itiraf etmeliyim ki o anda ben de bir kedi almamız gerektiğini düşünürken yakaladım kendimi.

Sonra, o sabah güvertede Karamaça aramızdan birkaç kişiye seslendi: "Yukarı bakın! Şu bizim sersem Mak'ın sıkı sıkıya tutunduğu yere bakın. Ne kadar aptal görünüyor. Sonunda düşecek ve biz de onu bir kürekle güverteden kazımak zorunda kalacağız."

Yukarı baktığımızda Viktor'un gerçekten de orada olduğunu, direğe sımsıkı sarılmış beklediğini gördük. İplerden yukarı tırmanmıştı ve artık orada durmak istiyormuş gibi bir hali vardı. Karamaça gi-

dip Kaptan Pupayelken'e haber verdi ve o da başını iki yana salladıktan sonra yukarı baktı. "Mak!" diye bağırdı. "Gemi donanımının hareketini engelliyorsun, hemen aşağı in. Buraya gel, yoksa seni vurmak zorunda kalacağız." Ama Viktor sağır olmuş gibiydi. Parmağını bile kıpırdatmadı. Kaptan içini çekerek bana döndü. "Plank," dedi, "çık yukarı ve onunla konuşmaya çalış. Mecbur kalmazsak, onu vurmak istemiyorum."

Böylece yukarı çıktım ve Viktor'un direğe sarıldığı yere ulaştığımda ona, "Aşağı insen iyi olacak," dedim.

Yüzü kül gibiydi, ama kararlı görünüyordu. "İnemem," dedi. "Peşimden gelen bir şey var. Artık hiç şüphem kalmadı. Gece senin yanından ayrıldıktan sonra, herkesin uyuduğu kamaraya indim ve uyumaya çalıştım, ama hamağımın dürtüldüğünü hissettim, sonra da kulağımın dibinde aynı soluk alıp verme sesini duydum. Ama burada, yukarıda emniyetteyim."

"Seni vururlarsa o kadar emniyette olmayacaksın," dedim.

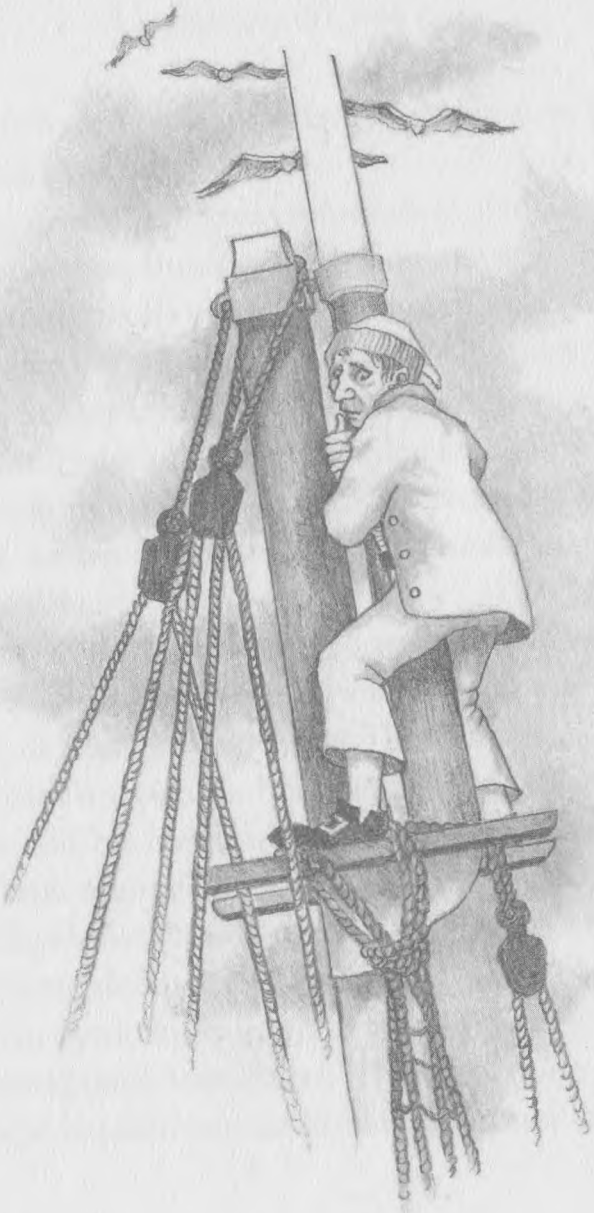

Ama başını iki yana sallamakla yetindi ve direğe daha sıkı sarıldı.

Bir an düşündükten sonra şöyle dedim: "Beni dinle, dostum. Bunu sana söylememeyi düşündüm, ama şimdi yanlış yapmışım gibi geliyor. Gece nöbetteyken bir şey duydum ben. Soluk alıp verme sesine benziyordu. Bir hayaletti galiba."

Zavallı adamın yüzüne yeniden kan geldi. "Jack!" diye bağırdı kolumu tutarak; bu yüzden bir an dengesini kaybeder gibi oldu. "Gerçek olduğunu biliyordum, Jack!"

"Hayaletler gerçekse o da gerçek," dedim. "Eğer gerçekse, o kral hakkında yanılmamışsın demektir. Belki de elini geri istiyordur."

Viktor'un yüzüne hemen ciddi bir ifade geldi. "Ben adil bir alışverişte hakkını vererek aldım bu eli. Artık onun değil benim elim bu."

"Hayaletlerin adil alışverişe kıymet verdiğini sanmam," dedim ona. "Ama aşağıya gel. Senin yanından ayrılmayacağım, bu işi çözmek için ne yapabileceğimizi konuşuruz." Bunun üzerine yavaşça inmeye başladı, ben de kolundan tutarak ona yar-

dımcı oldum ve aşağıya vardığımızda orada bekleyenlere durumu şöyle açıkladım: "Viktor kabus görmüş, ama toparlanacak. Onu aşağıya indirip uykuya dalıncaya kadar yanında duracağım."

Büyük kamaraya indiğimizde etraf loştu ve kimse yoktu. Hamaklar arasında bir sıra bulup ona oturduk ve ilk başta bir şey konuşmadık. Sonra ben söze başladım: "Hayaletler hakkında bazı şeyler duymuştum. Sadece bir şey istediklerinde insana musallat olurlar. Lokman ne derse desin, burada gerçekten de bir hayalet var ve büyük ihtimalle senin şu kralın hayaleti. Amemsees. Herhalde Karamaça'nın sesini duydu. Belki de bizi böyle bulmuştur. Ama bunun bir önemi yok. Asıl önemli olan, elini geri istemesi. Başka ne istiyor olabilir ki? Fakat eli nereye sakladığını bilmiyor. Viktor, ona elini geri vermelisin."

"Boşversene!" dedi Viktor. "Hayatta vermem! Tüm bunlar o boşboğaz serdümenin suçu. Gene de, peşime düşen şey sadece bir hayalet, Jack. Eli nereye koyduğumu söylemezsem bana ne yapabilir ki?"

"Ne mi yapabilir?" dedim. "Hayalet sonsuza kadar başına musallat olabilir, yetmez mi?"

Bunu duyduğunda tir tir titremeye başladı. Karar veremiyordu. Ama en sonunda zemine çömelip gevşek bir kalası yerinden çıkardı. "Bunun altında," dedi. Ardından küçük sandığını kalasın altındaki boşluktan çıkardı. İşte o zaman sesi yeniden duyduk. Soluk alıp verme sesleri hiçlikten çıkmış üzerimize doğru geliyordu. "Sandığı aç!" diye haykırdım. "Haydi aç. Acele et!"

Ses iyice yaklaşmıştı, daha yüksek çıkıyordu, etrafımızı sarmıştı. Viktor titreyen elleriyle küçük sandığı açtı. Bunu yapar yapmaz geriye doğru fırladı ve sandık da yere düştü.

Aniden, şaşırtıcı bir sessizlik yaşandı. Ardından bir ses geldi... ah, neye benziyordu? Bu sesi tarif edebilecek en iyi kelime hayal kırıklığıdır herhalde. Feci bir hayal kırıklığı. "Oooofff!" Ses giderek azaldı, azaldı ve nihayet yok oldu, böylece her şey sona erdi.

Viktor olduğu yerde doğrulup oturdu ve başının arkasını ovuşturmaya başladı. Sandık açık duruyordu ve hazinesi etrafa saçılmıştı; ama ele gelince, onun büyük özenle koruduğu sargı bezlerinin

bir kısmı açılmış yerde duruyordu. Geri kalan sargıların arasından da yalnızca bir ağaç dalı çıkmıştı... parmağa benzer çıkıntıları olan bir dal parçası. Kuru bir dal bile değildi.

Dal parçasına bakakalmıştık, nefesimiz kesildiği için ikimiz de konuşamıyorduk, ama en sonunda Viktor uzanıp dalı eline aldı. "Buna inanamıyorum!" dedi kızgınlıkla. Öfkeden deliye dönmüştü. "Bu bir mumya eli değil ki. Hatta el bile değil. O satıcı benden beş altın aldı... tam beş altın. İşte bana verdiği de bu! Pis bir ağaç parçası!"

"Bir dakika," dedim. "Kötü bir anlaşma yapmışsın, doğru, ama öte yandan Amemsees hakkında söylenen doğruymuş. Gerçekten de bir hayalet varmış, Viktor. Ayrıca o da elin burada olduğunu sanıyordu! Ne kadar çok hayal kırıklığına uğradığını duymadın mı? Bunu unutma. Önemli bir şey neticede. Zavallı hayalet."

Viktor ağzı açık bana bakakaldı. "Zavallı hayalet mi? Zavallı hayalet mi?" diye haykırıyordu. Ama sonra birden öfkesi azaldı ve nihayet tamamen kesildi. "Olup bitenleri diğerlerine anlatma, Jack,"

dedi. "Söz ver anlatmayacağına."

"Sen istemiyorsan anlatmam," dedim. "Elin başına çok bela açtığını düşündüğünü ve onu küpeşteden denize fırlattığını söyleyeceğim. Hadi gidip yap bunu. Git at onu denize. Böylece onlara doğruyu söylemiş olacağım."

O da aynen böyle yaptı.

Yemek masasının çevresindeki herkes bir iki dakika sessizce düşüncelere daldı, sonra Nina, "Hayaletin yanılmış olması çok tuhaf gerçi," dedi. "Hayaletler her şeyi bilir sanırdım."

"Belki de her şeyi bilmezler," dedi Bayan Müstesna, "ama insan onun kendi elini tanımasını bekliyor yine de."

"Neden böyle bir şey bekleyesiniz ki?" dedi yaşlı Bayan Gülkurusu küçümser bir edayla. "Hayalet dediğiniz, bir insanın dış kısımları gidince geriye kalan şeydir yalnızca. Eğer o insan kazkafalıysa, hayaleti de aynen onun gibi kazkafalı olacaktır. Başka türlüsü mümkün mü?"

"Tatlım," dedi amcası, "bu çok ilginç bir fikir. Yani

demek istiyorsun ki o kral... hani şu adı Amemsees olan... kazkafalıydı."

"Tabii ki öyleydi," dedi yaşlı Bayan Gülkurusu.

"Bunu sevdim!" dedi amcası. "Kazkafalı bir kral!"

Yemek bitene kadar bu konuyu konuştular.

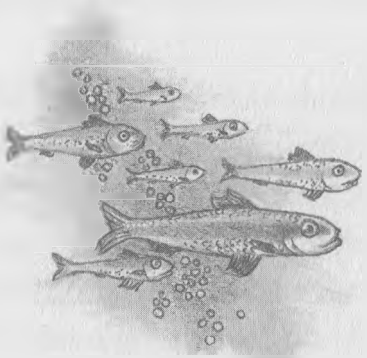

5
BALIKÇI OLMAZ

DÖRDÜNCÜ akşam herkes yemek odasında toplandığında Bayan Müstesna, "Bay Plank, belki de balıkçılık yapmalısınız," dedi. "Tekneler ve oltalara dair her şeyi biliyorsunuzdur."

"Bayan Nina ile ben bugün tam da bunu konuşuyorduk," dedi Jack. "Ama ben bir şeyleri sudan çıkarmayı sevmiyorum."

"Yapmayın Bay Plank," dedi yaşlı Bayan Gülkurusu. "Bildiğim kadarıyla balık avlamanın başka hiçbir yolu yok."

"Aslında akşam yemeğinde de balık var," dedi amcası. "Ahtapot yiyeceğiz."

Jack bir anda telaşlandı. "Belki de yanlış duydunuz," dedi. "Ahtapot balık değildir."

"Artık adı her neyse," dedi amca. "Gördüğüm zaman tanıyorum işte. Bu akşam Bayan Müstesna'nın onu kestiğini ve şeyini soyduğunu, neyiydi..."

"Hayır, hayır susun artık!" diye bağırdı Jack. "Hiç anlamıyorsunuz!" Sonra kaşlarını çatıp başını iki yana salladı. "Beni bağışlayın," dedi. "Aptalca davranıyorum. Figley hakkında hiçbir şey duymadınız, anlamanızı nasıl bekleyebilirim?"

TAMAHKAR'DA bir gece bize bu öyküyü anlatan kişi Lokman'dı. Dediğine göre olay başka bir yerde başka bir gemide olmuş. O sıralar iki bacağı da yerinde duruyormuş ve aşçılık yapmak zorunda değilmiş.

Saldırıya uğramış bir yelkenliden bazı adamları gemiye almışlar ve işte bunlardan bir tanesi herkese çok mesafeli davranıyormuş. Adamın adı Simon

Figley'miş, uzun, kemikli ve tuhaf bir adammış; her şeyden kuşkulanıyormuş, o kadar gerginmiş ki şöyle biri ters baksa tuzla buz olacak gibiymiş.

Figley'i aşağıda bulunan mutfağa göndermişler; bu onun da işine geliyormuş, çünkü güvertede olmayı açık bir dille reddetmişmiş. Aşağıda aşçının yanında çalışacağını, ama başka hiçbir şey yapmayacağını söylemiş. Gemilerden nefret ettiğini, ama gidecek başka bir yeri de olmadığını söylemiş. Sebebini ise söylemiyormuş. Tabii böyle şeyler söylemesi, ona pek dost kazandırmamış. İlk başta herkes onunla dalga geçmiş, ama umurunda bile olmadığını görünce rahat bırakmışlar.

Sonra bir gece, nedendir bilinmez, Figley'in karnı ağrımaya başlamış. Lokman'ın nöbette olduğu sırada –saat sabahın ikisiymiş– Figley sendeleyerek yukarı çıkmış, şu elimin tersi gibi çırılçıplakmış ve başını küpeşteye dayamış.

O gece hava bulutluymuş, ama Figley orada eğilirken aniden bulutlar dağılmış ve koca bir dolunay meydana çıkmış. İşte o zaman olanlar olmuş. Fig-

ley o büyülü ışığın altında dikilmiş, sonra sarsılmaya başlamış ve tuhaf bir inilti çıkarmış. Ardından, Lokman'ın hayret dolu bakışları arasında değişmeye başlamış. Omuzları kaybolmuş ve iki kolu dört vantuzlu kola dönüşüp güvertenin üzerinde kıvrılmış, ayakları da aynı şekilde dörde ayrılmış. Gövdesi ve başı şişip torba gibi bir kütle haline gelmiş. "Çok düzgün bir değişimdi," dedi Lokman, "çok düzgün ve korkutucu." Hatta korkutucudan da beter. Çünkü Figley bir ahtapota dönüşmüş. Hem de öyle ufak tefek bir tanesine değil, kolları birer buçuk metre uzunluğunda koca bir ahtapotmuş bu.

Yaratık baykuş gözü gibi gözleriyle Lokman'a bakmış, sonra sekiz kolu üzerinde dönüp güvertedeki top deliklerinden birine doğru kaymış ve oradan da denize atlamış.

Lokman hayretten donakalmış bir halde izlemiş tabii bu olanları. Daha önce hiç böyle bir şey görmediğinden ne yapacağını bilemiyormuş. Fakat daha nöbetinin bitmesine birkaç saat olduğundan küpeştenin önünde beklemiş Figley ya da ahtapot, artık hangisi olursa gelir diye. Uzun süre hiçbir şey olma-

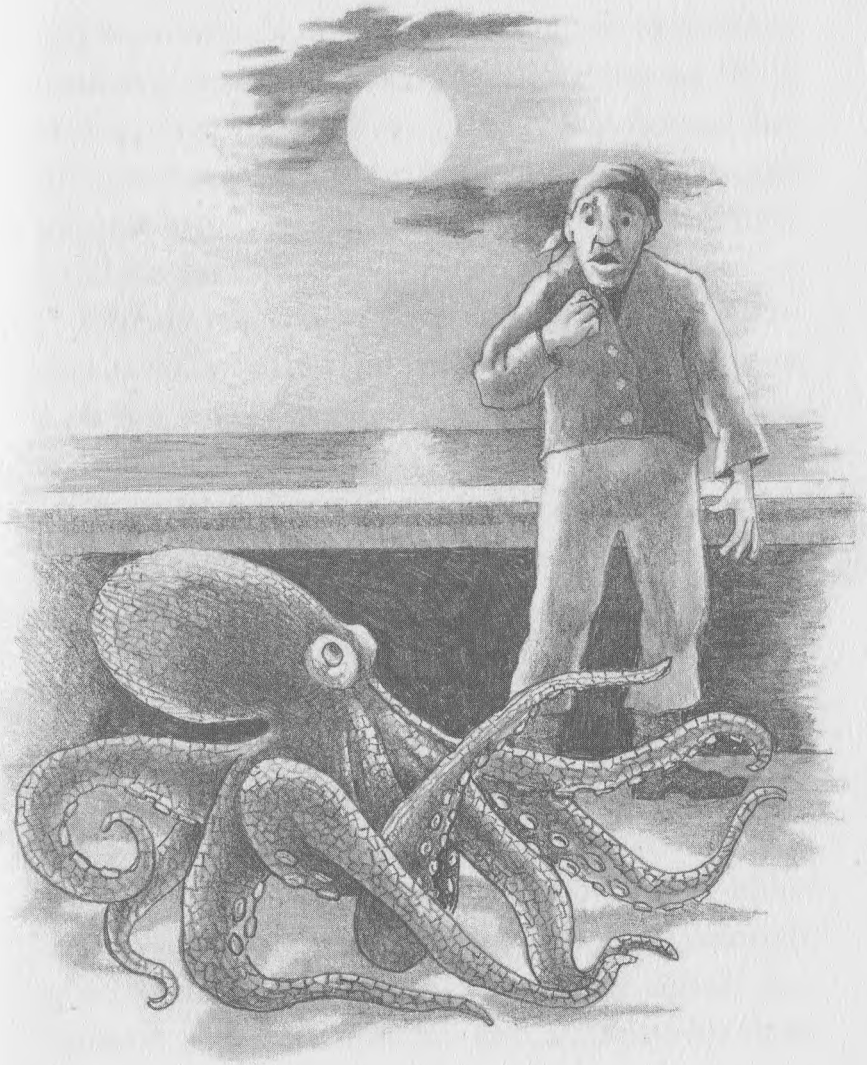

mış ve en sonuda ay batmış, aydınlığı da kaybolmuş. Ondan sonra suyun üzerinde bir kaynaşma olmuş ve foşş diye bir ses duyulmuş. Figley normal halinde suyun yüzeyinde çırpınıyormuş. Çok yorgun görünüyormuş ve neredeyse boğulmak üzereymiş. Lokman hemen bir ip atıp onu yukarı çekmiş.

İkisi de tek kelime konuşmamış. Ne o gün konuşmuşlar, ne ertesi gün, ne de sonraki günler, ama Lokman zaman zaman Figley'in ona baktığını hissediyormuş ve kendisi de Figley başka tarafa bakarken onu izlemekten kendini alamamış.

Gemidekilere bir şey söylememiş. Bunu yapmak istemiyormuş, çünkü ona göre bu mesele Figley'den başkasını ilgilendirmezmiş. Peki ama... nasıl bir mesele? Ne menem bir şeymiş bu? Dolunayda insanların kurda dönüştüğünü duyduğunu söyledi bize. Biz kendimiz de duymuştuk böyle şeyleri. İyi de... bir ahtapot? Kendi gözleriyle görmemiş olsa, bunun sersemin tekinin gördüğü bir kabus olduğunu düşünürmüş. Ama ne de olsa işte gözleriyle görmüş olup bitenleri. Bu yüzden bir dahaki dolunayda gene gece nöbetini alıp, aynı şeyi bir daha görmeye karar vermiş.

Eninde sonunda o gün gelmiş. Tabii ki o bir ay içinde gemi hiçbir limana uzun süreli uğramamış ve her zamanki gibi saldıracak bir gemi arayarak kıyılar boyunca gitmeye devam etmiş. Ama dünyanın o kısmında mevsim kışmış ve dolunay geçen ayda olduğundan sadece birazcık daha geç doğuyormuş. Lokman umut doluymuş. Değişimi bir daha izleyeceğine şüphe yokmuş neticede. Figley'in korkutucu değişimini görecekmiş! Ama rüzgarsız gecede güverteye çıktığında, meğerse Ay çoktan doğmuşmuş; bulutsuz bir gece göğünde kocaman parlak bir daire halindeymiş, ama Figley ortalarda görünmüyormuş. Ya Lokman'nın daha önce gördüğü şey bir kabusmuş ve o da bir sersemmiş, ya da Figley biraz erken değişip çoktan suya inmişmiş.

Lokman şansına küfrederken, küpeştenin hemen ilerisinde suyun üzerinde bir kaynaşma olduğunu, kabarcıklar çıktığını görmüş. Küpeştenin üzerinden iyice eğilip bunun Figley olup olmadığına bakmış. Biraz daha eğilmiş. Yetmemiş daha eğilmiş. Sonunda dengesini kaybedip cup diye suya düşmüş. Evet.

Lokman kafaüstü ve dehşete düşmüş bir halde suya dalıp derinlere inmiş.

İyice derine inmiş, ondan sonra kendisine gelip yüzeye çıkmaya çalışmış. Yukarıdaki suyun yüzeyi ayışığıyla hafifçe aydınlanmış haldeymiş, geminin gövdesi koyu renkli ve güven verici bir şekilmiş ve pek de uzak değilmiş; bunun üzerine gemiye doğru hevesle bacaklarını çırparak yüzmüş. Ama... o da ne, gemiyle arasında hareket eden bir başka şekil varmış. Koca kuyruklu bu koyu renkli tehlikeli şekil de neymiş? Bir ringa sürüsüne saldıran büyük bir balıkmış bu; kuyruğuyla onları ağzına doğru savuruyor, Lokman'ın güverteden gördüğü o pırıltılı kabarcıklara sebep oluyormuş. O anlatırken biz tahmin etmiştik ve tahminimiz de doğruydu: bir köpekbalığı.

Ne yapabileceğini düşüne düşüne yüzmeye devam etmiş. Onun bacaklarını çırpması köpekbalığını ilgisini çekmiş. Bir an durup ona bakmış, sonra dişlerinin arasındaki ringa parçalarını göstererek sırıtmış. Ardından ona doğru yüzmeye başlamış.

Lokman dua etmeye başlamış ve kendini en kötü durum için hazırlamış.

Ama dünya şaşırtıcı şeylerle doludur. Ona doğru yüzmeye başlayan köpekbalığı aniden duruvermiş. Çünkü kollar onu yakalamış, vücudunu sarmış, kuyruğuna ve yüzgeçlerine dolanmış. Kararlı ve kuvvetli kollarmış bunlar, sekiz taneymişler... Ahtapot.

Hemen oracıkta bir savaş başlamış. Ringalar kaçmış ve ciğerlerinde hiç hava kalmayan Lokman doğrudan yüzeye çıkmış; bu sırada altında sular çalkalanıp köpükleniyormuş. Yüzeye çıkınca biraz ilerideki gemi dümenine yüzmüş ve nefes nefese tutunmuş, sonra nefesi düzelince avazı çıktığı kadar bağırmaya başlamış. Öte yandan aşağıdaki savaş başladığı gibi bir anda bitivermiş, hatta gemidekiler onu çekmek için geldiklerinde aşağıdaki köpüklenme çoktan durulmuş ve deniz artık sakinmiş. Savaş bitmiş ve kimin kazandığını anlamak mümkün değilmiş. Lokman'ın dediğine göre, tüm bunların olduğu zaman, yani düşmesinden tekrar güverteye

çıkmasına kadar geçen süre beş dakikadan ibaretmiş; Ay da tepede dingin yolculuğuna devam ediyormuş.

Köpekbalığı ya da ahtapot, biri kazanmış elbette. Figley artık ortada yokmuş, bir daha da hiç dönmemiş.

Belki de köpekbalığı onu tümden yutmuş. Daha doğrusu ahtapota dönüşmüş halini yutmuş. Ama Lokman nedense Figley'in kazandığından, sonra da denizin derinliklerine, Ay'ın etkileyemeyeceği ahtapot dünyasının mağaralarına ve ıstakozlarına gittiğinden emindi.

"Tabii halen orada olması da mümkün," dedi Jack. "İşte ben de bu yüzden ahtapot yiyemem. Ya yediğim ahtapot Figley'in ta kendisiyse?"

Nina başını sallayarak onu onayladı.

"Köpekbalığına yaptığı iyi bir şey. Belki de sırrını sakladığı için Bay Lokman'a teşekkür ediyordu."

"Belki, ama bilemeyiz," dedi Jack. "Acaba ahtapot halen Figley gibi mi düşünüyordu? Yoksa bir ahtapot gibi düşünüyordu? Bilemiyorum. Ne dersiniz?"

Bir süre kimse kesin bir şey söyleyemedi. Sonra yaşlı Bayan Gülkurusu'nun amcası masanın karşısından Jack'a doğru eğilerek ilgiyle şöyle dedi: "Öte yandan herhalde sizin aşçı bacağını o köpekbalığına kaptırdı."

"Kim? Lokman mı?" dedi Jack. "Alakası yok. Lokman bacağını çok daha sonra, bir gemiye saldırırken kaybetti. Köpekbalığının bunda hiç suçu yok."

"Haa," dedi amca, tekrar arkasına yaslanarak.

"Ahtapota gelince," dedi Bayan Müstesna, "korkarım akşam yemeğine bir tane pişirdim. Ama yemek istemezseniz sizi anlarız Bay Plank. Kendinize sebze yemeği yapabilirsiniz."

Bu mesele de böyle bitti.

6 BERBER OLMAZ

BEŞİNCİ akşam yemekte yaşlı Bayan Gülkurusu'nun amcası elini başında gezdirdi, tepesinde pek az saç kalmıştı. "Bir peruk almayı düşünüyorum," dedi oradaki herkese. "Şöyle uzun ve kıvırcık bir peruk. Belki sakal da bırakırım."

"Bugün yolda süslü giysileri olan zengin bir adam gördük," dedi Nina. "Uzun ve kıvırcık bir peruğu vardı. Gerçi onun sakalı yoktu."

"Etrafta pek sakallı insan görünmüyor bugünler-

de," dedi Jack. "Galiba kimse artık sakal bırakmak istemiyor."

"Bence iyi ediyorlar," dedi yaşlı Bayan Gülkurusu. "Erkeklerin neden keçi gibi görünmek istediklerini hiç anlayamıyorum. Sakallı erkek yoksa... berberler pek meşguldür herhalde. Belki de berberlik öğrenmelisiniz, Bay Plank. Çok saygın bir meslektir."

"Bugün biz de o peruklu adamı görünce Bayan Nina ile bunu konuştuk," dedi Jack. " Ama... bilemiyorum. Çok zor bir işe benziyor. Kes, düzelt, traş et, bütün gün müşterileri memnun etmek için çalışıp çabala, üstelik berberlere düşen doktorluk işlerini de yap. Bunun bana uygun bir iş olduğunu hiç sanmıyorum. Ayrıca her şeyden önce, aklıma hep Boris ile yengeç geliyor.

BORİS BİLSKİ Tamahkar'ın güvertesine çıkıp aramıza katıldığında sakalı vardı... hem de pek güzel, uzun ve simsiyah bir sakaldı bu. Boris Rustu ve hep ülkesinin kuzeyinde, Baltık Denizi kıyısında yaşamıştı... yani Baltık Denizi'nin ne yanda olduğunu biliyorsanız. Onun işi St. Petersburg'un

sokaklarını süpürmekti ve bu işi yapmak için kendi süpürgesini kullanıyordu. Sakalı ve süpürgesi... dünya üzerinde başka hiçbir şeyi yoktu.

Bir süre önce kral... gerçi Rusya'da ona "kral" demiyorlar ama ne dediklerini de ben hatırlamıyorum... herneyse, kral sakalın modası geçmiş bir şey olduğuna karar vererek herkesin ya sakalını kesmesi ya da sakal bırakma cezası ödemesi gerektiğini söylemiş. Boris sakalından ayrılmak istemiyormuş, ama ceza ödeyecek kadar çok parası da yokmuş. Bu yüzden St. Petersburg'dan ayrılıp bir İngiliz yelkenlisinin tayfasına katılmış; yelkenli kuzeyde yaptığı ticari işlerin ardından memleketine dönüyormuş.

Gemide hiç kimsenin sakalına laf etmeyeceğini düşünüyormuş ve bu düşüncesinde de haklı çıkmış. Ama öte yandan süpürgesini yanına almasına izin vermemişler. Bazı gemiciler eski süpürgelerin gemilere kötü şans getirdiğine inanıyormuş. Bu yüzden süpürgeyi bırakmış, ama en azından sakalı duruyormuş. Çeşitli yolculuklarda tecrübe kazandıktan sonra, çalıştığı yelkenliye Martinik'in açıklarında saldırmış ve onu da tayfaya katmıştık.

Herkes Boris'i severdi. Sade, halinden memnun bir insandı... gerçi süpürgesini geri almayı çok istiyordu. Şimdi de korsan olmuştu! Yağmadan payını alacağına bir türlü inanamıyordu. "Zengin mi olacağım?" diye sordu bize. Biz de payına düşenleri biriktirirse belki zengin olabileceğini, ama çoğumuzun bunu beceremediğini anlattık. Ama o çok çalışacağını, böylece belki bir gün yeni bir süpürge alabileceğini söyledi.

Hayat devam etti ve eninde sonunda hep olduğu gibi nihayet bir gün Tamahkar'ın altında biriken yosun ve midyeleri temizleme vakti geldi. Kokson'un Deliği denen minik ve emniyetli bir koyun yakınlarındaydık; burası Küba'nın öteki ucundaydı. Orada Tamahkar'ı kıyıya çektik ve çalışmaya koyulduk.

Ondan sonra, ilk akşam ortalık kararır ve deniz çekilirken Boris, ben ve birkaç kişi daha sığlık yerlerde yengeç toplamaya koyulduk; akşam da Lokman onları pişirecekti. Boris yengeç toplama işinde acemiydi. Onları yakalamak için çok eğiliyordu ve yüzü neredeyse suya değiyordu. Sonra minicik bir yengeç panik halinde ve kendini kurtarmanın ace-

lesi içinde yanlışlıkla onun sakalına tırmanıverdi. Boris ayağa kalkıp haykırarak Rusça bir şeyler dedi. "Şto etta," gibi bir şeydi galiba, sonra da yaratığı sakalının içinden çıkarmaya çalıştı. Ama o çabaladıkça yengeç de çabalıyor, daha derinlere kaçıyor ve sakala iyiden iyiye dolanıyordu. En sonunda Boris eli sakalında kalakaldı, bütün tayfa gülmekten kırılıyordu.

Bu işin çözümü gayet açıktı: Sakalı kesersin ve onunla beraber yengeçten de kurtulursun. Ama Boris itiraz etti. Öyle şey olur mu? Önce süpürgesini almışlardı, şimdi bir de sakalını kestiriyorlardı. Bu yüzden gidip yelkenciyi buldum. İğnebaş adında sabırlı bir adamdı. Boris ile karşı karşıya birer sepetin üzerinde oturdular ve İğnebaş onun çenesindeki kılları tek tek ayırmaya başladı, böylece sakala zarar vermeden yengeci yakalamayı umuyordu. Bu çok hassas bir işti ve yaklaşık bir saat geçtikten sonra bile hala yengeç kısmen sakala dolandığından, kısmen de çıkmaya korktuğundan kılların arasında sıkı sıkıya tutunmuş duruyordu. En sonunda Serdümen Karamaça duruma bakmak için aşağı indi.

"Bu ne aptalca iş," diye homurdandı, bir süre izledikten sonra. "Sakalı kes, dostum, hemen kes ve bitir şu işi."

Ama Boris gerileyip elleriyle sakalını korumaya aldı. "Hayır, hayır!" diye bağırdı. "Asla!"

Karamaça çok kızmış görünüyordu. "Cıvımayın karşımda," dedi. "Kesilen sakal tekrar çıkar, bilmiyorsan söyleyeyim. Sakalını kesmezsen yengeç orada ölecek ve tam burnunun dibinde korkunç bir şekilde kokmaya başlayacak. Leşi de kıyamet gününe kadar orada asılı kalacak."

Doğrusu bu pek hoş bir şey sayılmazdı. Ama yine de Boris'in neden sakalını kesmek istemediğini de anlıyorduk. Ne de olsa hepimiz "benim" diyebileceğimiz bir şeylere ihtiyaç duyarız. Hem zaten uzun çabalarla uzatılmış, artık çok değerli ve tanıdık gelen bir sakalın yerini, yeni bir sakal nasıl alabilirdi ki? Boris hüzünlü hüzünlü ayağa kalkıp sahil boyunda kendi kendine konuşarak dolanmaya başladı, yengeç de çenesinin altında sallanıp duruyordu.

Ondan sonra olaylar aniden, büyük bir gürültü ve karmaşa içinde gelişti. Çalıların arasından önce

çığlıklar atan minik bir hintdomuzu, sonra da onu yakalamaya çalışan kocaman aç bir yabandomuzu fırladı. Küçük ve sivri pençeli hintdomuzu dosdoğru Boris'in üzerine gidip hemen paçasından tırmandı ve omzuna kadar çıktı, yabandomuzu da bir an bile tereddüt etmeden adamı yere yıkıverdi. Telaşla bağıra çağıra onu kurtarmak için fırladık, elimize ne geçerse onunla yabandomuzuna vuruyor, onu bıçaklar ve hançerlerle yaralıyorduk; çünkü domuzların kocaman dişleri vardır ve bunlarla insanın karnını deşiverirler. O kargaşa içinde ona çok fazla zarar veremiyorduk, ama altı kişiyle birden baş edemeyeceği için en sonunda gerisin geriye dönüp çalıların içinde kayboldu.

Peki ya hintdomuzu? Hintdomuzu da Boris'e tutunmuştu. Daha doğrusu yengecin biraz yukarısından onun sakalını ısırmıştı ve kesinlikle bırakmıyordu.

Boris'i ayağa kaldırdık ve orada durup biraz soluklanmaya çalıştık, hepsinin ötesinde de, ona baktığımızda gülmemek için kendimizi tutmaya uğraşıyorduk. Ama nasıl göründüğünü bir düşünsenize.

En sonunda Karamaça alışılmadık bir yumuşaklıkla şöyle dedi: "Bilski, artık sen de görüyorsun herhalde. Yapacak bir şey yok. Bıçağını bileyip traş ol, ne kadar çabuk olursa o kadar iyi." Ardından işine devam etmek üzere gemiye döndü.

Boris çaresiz bir halde dikilirken, biz de sepetlerimizi alıp yengeç toplama işine devam ettik. Fakat bir ara yan gözle ona baktığımda, bir taşın üzerine oturmuş hançerini çenesine sürttüğünü gördüm. Daha sonra bir daha baktığımda yengeç ve hintdomuzu –ve de sakal– gitmişti. Zavallı Boris! Yine de bu öykünün mutlu bir sonu var. Hatta iki mutlu sonu olduğunu söyleyebilirim.

Meğerse İğnebaş yağmalardan birinde ele geçirdiği bir peruğu saklamış. Bu peruğu bir tür sakal haline getirdi; uzun ve kıvırcık, yerinde durması için de her iki ucunda kulağa takılan kancaları olan bir sakaldı bu. Bitirdikten sonra bu sakalı Boris'e verdi. "İşte sana yüzünü örtmek için bir şey, dostum, bu arada yeni sakalın da uzamış olur," dediğinde Boris çok sevindi. O sakalı aylarca taktı, çok da iyi görünüyordu, hatta fazla iyiydi... aslında tayfadan iki üç

kişi daha takma sakal istedi, ama İğnebaş'ın başka sakal yaptığını hiç sanmıyorum.

Diğer mutlu sona gelince, hintdomuzunun aslında gitmemiş olduğu ortaya çıktı. Boris onu gömleğinin içine sokmuştu ve daha sonra beslemeye başladı. Hayvana çok da iyi bakıyordu. Böylece ilk başta sadece sakalı ve süpürgesi olmasına rağmen, her şey olup bittikten sonra sakalı, süpürgesi ve hintdomuzu oldu. Evet ya, zamanla yeni bir süpürge aldı, hem de iyisinden. Tabii ki alacaktı. Kimi zaman rüzgar tam da istediğin yerden eser.

"Mutlu sonları severim," dedi yaşlı Bayan Gülkurusu'nun amcası.

"Yalnız şunu unutma amca," diye ciddiyetle ekledi Bayan Gülkurusu, "o kötü kalpli perukçular sokakta küçük çocukları kovalayıp saçlarını kesiyorlar... yani peruk yapmak için resmen saçını çalıyorlar çocukların."

"Çok uzun süre gerçekten de çalıyorlardı," dedi Jack. "Çok haklısınız, hanımefendi. Ama görünüşe göre artık at kılını tercih ediyorlar; bu da iyi bir şey,

çünkü atların biraz yele ya da kuyruk kaybetmekten şikayet edeceklerini sanmıyorum."

"Fakat, at olmadığınıza göre bundan emin olmanız imkansız," dedi yaşlı Bayan Gülkurusu.

"Hayır, olamam," dedi Jack, "ama bir atın istediği zaman perukçuyu yanından uzaklaştırabileceğine inanıyorum."

"Tabii ki uzaklaştırabilir," dedi Bayan Müstesna. "Ama şimdi bırakın bunları da yemeğimizi yiyelim, değil mi?"

Böylece yemeğe başladılar.

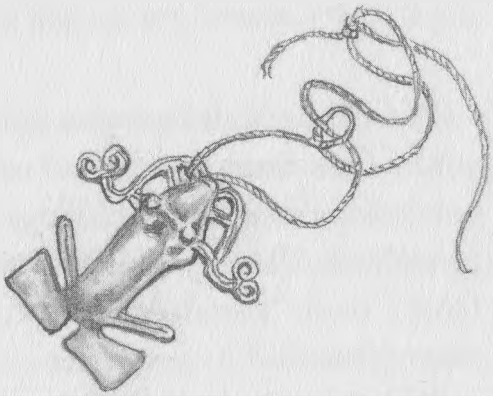

7
KUYUMCU OLMAZ

ALTINCI akşam yaşlı Bayan Gülkurusu'nun amcası yemeğe bir konuk getirdi. "Bu benim dostum Omuzdaş, çok iyi adamdır!" dedi konuğunu tanıştırırken. "Onu yıllardır tanırım." Hepsi Omuzdaş'la el sıkıştı.

"Amcam adınızdan bir iki kez bahsetmişti," dedi yaşlı Bayan Gülkurusu, ona biraz ters ters bakarak. "Dediğine göre zamanında hali vakti yerinde bir insanmışsınız. Ne geldi başınıza?"

Bay Omuzdaş bu sorudan pek alınmış görünmüyordu. Çok uzun ve zayıf bir adamdı, biraz da şaşı bakıyordu. Yaşlı Bayan Gülkurusun'a doğru nazikçe eğilerek, "Bugün artık kahve işindeyim hanımefendi," dedi. "Eskiden kuyumcuydum ama şansım yaver gitmedi."

"Fakat kuyumcu dediğiniz tam sanatçı olur, Bay Omuzdaş," dedi Bayan Müstesna. "Çok güzel bir iş olmalı!"

"Gerçekten öyle!" dedi Nina. "Siz de bu işi yapmalısınız, Bay Plank!"

"Sağol tatlım," dedi Jack, "ama ben sanatçı değilim. Üstelik bugünlerde herhangi bir şey yapmaya yetmeyecek kadar az altın var etrafta."

"Sorun tam da buydu," dedi Bay Omuzdaş içini çekerek. "Yeterince altın yoktu. Hemen hepsi bir şekilde İspanya'ya gitmiş. Ama gene de işimi özlediğimi söyleyemeyeceğim. Müşterilerim çok sinirliydi genelde. Altın insanları çok tuhaflaştırıyor doğrusu."

"GERÇEKTEN tuhaflaştırıyor," dedi Jack. "Bir

keresinde güney denizlerindeyken bir adama rastladık, dediğine göre bir ticaret gemisinde çalışıyormuş, ama çok karanlık bir öyküsü vardı ve en sonunda... belki duyunca siz ne düşündüğünüzü söyleseniz daha iyi."

Kartagena'ya çok uzak olmayan bir sahilin açıklarında akşamın alacakaranlığında ilerlerken, nöbetçi sahilde birinin olduğunu söyledi – dalgaların sesini aşıp duyulabilmek için bağıran ve kollarını sallayan tek başına bir adamdı bu. Biz de olabildiğince sahile yaklaşıp demir attıktan sonra, adamı gemiye almak için bir kayık gönderdik.

Onu gemiye aldığımızda yorgunluktan bitap düşmüş gibi görünüyordu. "Çok sağolun, çok sağolun," dedi soluklanmaya çalışırken. "Size minnettarım. Bir saat daha geçse ölüm çıkardı buradan." Ufak tefek, hırpani görünüşlü bir adamdı, ön dişlerinden biri çaprazlamasına kırılmıştı ve beladan uzak kalmak için, çevresinden dolaşan tiplere benziyordu. Gelgelelim, gözleri çok keskindi. Konuşurken hepimizi teker teker süzdü, sanki hangi malzemeden yapıldığımızı anlamak ister gibi.

Onu güverteye alan tayfa Kaptan Pupayelken'i kenara çekip alçak sesle bir şeyler söyledi. "Yapma ya!" dedi kaptan. Güverteye sereserpe uzanmış adama dönerek bir halat babasına yaslandı. "Bana kalırsa," dedi kaptan, "gömleğinin içinde sakladığın şeyi nazlanmadan bize göstersen çok iyi olacak."

Adam çok kısa bir an şaşkınlığını gizleyemedi, sonra kırık dişiyle kaptana gülümsedi. "Ben de tam onu yapacaktım!" dedi, biraz itiraz eder gibi. Ardından gömleğinin içinden bir heykelcik çıkardı. Bu heykelcik adi bir iple boynuna bağlıydı. Arka ayakları üzerine kalkmış bir kurbağaya benziyordu ve en fazla beş santim uzunluğundaydı. Ama som altındandı. Azalan ışıkta parlıyordu ve çok çok güzeldi.

Kaptan Pupayelken eğilip heykelciği aldı ve bir süre inceledikten sonra geri verdi. "Daha önce de böyle heykelcikler görmüştüm," dedi. "Çok eskidirler ve çok para ederler. Sana içecek bir şeyler verelim de anlat bakalım, bu nereden geliyor."

Hayatım boyunca unutmayacağım bir hikaye anlattı. Adamın adı İpiçürük'tü ve İngiltere'de doğ-

muştu. Ama söylediği kadarıyla, Güllü adlı bir İspanyol gemisinde tayfalık yaparken, bir gece yoğun siste ticaret filosundan ayrılıp altın aramak için bir ay kadar gezmişlerdi. "Tayfa çıldırmış gibiydi," dedi İpiçürük. "Elbette siz bu tür şeylere alışkınsınızdır. Başka hiçbir şey düşünmüyorlardı. Yerlilerin çok uzun zaman önce insanlardan, yani bizim gibi insanlardan korumak için sakladıkları hazineleri bulmak için, oradaki tüm mağaralara bakmayı planlamıştık. Ama mağaralar bizden önce birkaç kez araştırılmıştı. Şahsen herhangi bir şeyin bırakılmış, atlanmış olabileceğini aklım almıyordu. Ama yine de onların suyuna gittim. Başka ne yapabilirdim ki? Gruplar halinde orada burada, sahilin hemen her tarafında karaya çıktık. Güllü bizi almaya gelmeden önce etrafı daha iyi araştırmak istiyorduk. Bizim grup üç kişiydi: ben, Karlos ve Brazzo. Beni bu akşam bulduğunuz sahile bırakmışlardı hepimizi."

İpiçürük ondan sonra durdu ve bitkin bir halde yüzünü sildi. "Yanımıza bol bol yiyecek almıştık," dedi nihayet, "ama arkadaşlarım bunu önemsemiyordu. Onların açlığı kafalarındaydı. Hemen ileride

bir dizi mağara bulduk, ama hepsi kemik yığınları dışında boştu, büyük ihtimalle bu kemikler hazinelerini kaptırmış yerlilere aitti. Ama sonra başka bir mağaraya, tepenin öbür tarafındaki tek bir mağaraya ulaştık; burada hiç kemik yoktu. Meşalelerimizi kullanarak çamur ve taşların arasından emekleye emekleye ilerledik ve nihayet yarı yarıya çürümüş bir ahşap sandığa ulaştık. İşte! Benim aptallığım ispatlanmıştı, çünkü sandığın içinde bir hazine vardı: Altın ve gümüşten yüzlerce madeni para ve onların yanı sıra size gösterdiğim heykelcik gibi bir sürü parça. Kurbağalar. Kaplumbağalar. Balıklar. Kimileri geyik boynuzlu, kimileri timsah gibi. Hiç böyle şeyler görmemiştim."

İpiçürük ona Lokman'ın verdiği biradan bir yudum aldı. Geri kalanlar ise onun ağzının içine bakarak bekledi. İkinci bir yudum aldıktan sonra bardağı masaya koydu ve başını iki yana salladı. "Brazzo elini sandığın içine daldırdı ve avuç avuç madeni para çıkardı. Bunların hepsinin aslında bize ait olduğunu, çünkü hepsini bizim bulduğumuzu söyledi. Tayfanın geri kalanıyla paylaşmamalıymı-

şız. Karlos da ona hak verdi. Bu bizim sistemimize aykırıydı gerçi, biz daima paylaşırdık. Bu hoşuma gitmemişti, ama hiç seçeneğim yoktu; sularına gitmek lazımdı. Başka ne yapabilirdim ki? Benim gibi ufak tefek biri ne yapabilir?"

"Doğrusu ya, hep milletin suyuna gitmişsin galiba," dedi Karamaça, hırıltılı bir kahkaha atarak.

İpiçürük omuz silkip tekrarladı. "Seçeneğim yoktu." Bir an uzaklara baktı ve kırık dişini emdi. Ardından devam etti: "İkisi kafa kafaya verip korkunç bir plan yaptılar. Güllü bizi almaya geldiğinde birimiz kumsalda bekleyip kayıktakilere seslenecek, bize sarı humma bulaştığını söyleyecek; içimizden birinin öldüğünü, gemideki tayfanın hastalığa yakalanmamak için hiç vakit kaybetmeden uzaklaşması ve bizi ölüme terk etmesi gerektiğini de ekleyecekti. Brazzo'ya bakılırsa kayıktakiler kesinlikle hemen kaçacaktı ve onlar gittikten sonra hazineyi bölüşüp giysilerimize ve çizmelerimize saklayacaktık. Ardından, başka bir gemi geldiğinde bizi alması için işaret verecek ve kaza geçirdiğimizi, en yakın limana gitmek istediğimizi söyleyecektik. Oraya

vardığımızda da, her birimiz kocaman hazinesiyle kendi yoluna gidecekti.

Bir iki saniye sessizlikten sonra Karamaça sabredemeyip sordu: "Ee, sonra ne oldu? Nerede senin payın?"

"Ne olduğunu anlatayım," dedi İpiçürük. "Güllü bir gün akşama doğru bizi almaya geldi ve Brazzo onları korkutmam için beni gönderdi. Her şey yolunda gitti. Sarı hummadan bahseder bahsetmez, Güllü yelkenleri açıp bir anda yok oldu. Sonra Brazzo altını sabah olunca paylaşabileceğimizi söyledi, yemeğimizi yiyip sindirmek için de bol bol rom içtik ve en sonunda mağarada hazine sandığının yanıbaşına uzanıp uykuya daldık. Sabah olduğunda Karlos kendi bıçağı göğsüne saplı bir halde yerde yatıyordu ve altının da yarısı gitmişti."

Bunun üzerine Tamahkar tayfası arasında bir uğultu başladı. Karamaça şöyle dedi: "Sizinki de büyük kafasızlıkmış. Tayfanın geri kalanından altın saklamak çok yanlış. Bu yüzden başınıza bir bela geleceği belliydi."

Ama İpiçürük başını iki yana sallayarak yine, "O

ikisine karşı ne yapabilirdim ki?" dedi. "Tabii, Brazzo hemen Karlos'u benim öldürdüğümü düşündü, ben de onun öldürdüğünü düşünmüştüm. "Altını nereye sakladın?" diye sordu bana. Ben de ona, "Yok, sen nereye sakladın?" dedim. En sonunda yerlilerin gelip Karlos'u öldürmüş ve altının yarısını almış olduğuna karar verdik... herhalde ormanın içinde bir yerlerde pusuya yatmışlardı. Brazzo onların kesinlikle geri geleceklerini, dolayısıyla sandıkta kalanları bölüşüp bir an önce emniyetli yerlere ulaşmamız gerektiğini söyledi. Karlos'u gömdük ve sahilde beklemeye başladık. Ama gün boyunca deniz bomboştu. Tek bir gemi görünmedi."

"Peki yerliler gece geldiler mi?" diye sordu Kaptan Pupayelken.

"Gelmiş olmalılar," dedi İpiçürük, "ama onları gözlerimle görmedim. Gece vaktiydi, Brazzo uyanık kalmayı önerdi, böylece hem yerlileri gözleyecek, hem de birbirimizi koruyacaktık. Aynen bunları yapmaya çalıştık. Ama en sonunda, sabaha doğru yağmur yağmaya başladı. Yağmurun insana verdiği huzur yüzünden artık emniyette olduğumuzu his-

settim herhalde, çünkü uyuyakalmışım. Ama yerliler gerçekten de oradaymış, çünkü uyandığımda Brazzo ölmüştü, tıpkı Karlos'ta olduğu gibi onun da hançeri göğsüne saplanmıştı."

"Çok sessiz ilerleyen yerlilermiş," dedi Karamaça.

"Evet, öyle," dedi İpiçürük, "sessizlerdi."

"Peki ya altın?" diye sordu kaptan.

"Gitmişti," dedi İpiçürük. "Zerresi kalmamıştı. Geride bir tek mağaranın ağzındaki çamurun içine yarı gömülü olan küçük bir heykelcik kalmıştı." Gömleğinin içinden tekrar çıkardığı heykelciğe uzun uzun baktıktan sonra şöyle dedi: "İşte öyküm budur, dostlar. İsterseniz heykelciği size veririm. Hayatımı kurtardığınız için bir teşekkür olarak."

"Hayır, altının sende kalsın," dedi Kaptan Pupayelken.

"Pekala," dedi İpiçürük, "limanlara girmediğinizi biliyorum. Sizin için çok tehlikeli. Ama bir tanesine beni mümkün mertebe yaklaştırırsanız oradan yüze yüze giderim. Memleketim İngiltere'ye dönmek istiyorum ve yol paramı ödemek için bu heykelciği satacağım."

Bu sırada ortalık iyiden iyiye kararmış ve bizim için emniyetli bir hale gelmişti, bu yüzden onu alıp kuzeyden Kartagena'ya doğru giden sahiller boyunca götürdükten sonra bir koyda bıraktık. Bir daha da izine rastlamadık. Ama onunla ilgili konuşmaya ve şüphe uyandırıcı öyküsünü tartışmaya bir türlü son veremiyorduk. Tek bir saat geçmiyordu ki birisi ortaya yeni bir soru atmasın: Yerliler diğer ikisini öldürdülerse İpiçürük'ü niye öldürmediler? Ortada yerli filan yoksa ve cinayetleri işleyen İpiçürük ise altını nereye sakladı? Altını sakladıysa bir süreliğine ayrı kalmak mı isteyecek, yoksa almak için hemen geri mi dönecekti? Eğer geri döndüyse, neyle dönmüştü?

En sonunda Karamaça'nın bu sorular konusunda sabrı taştı. Bıyığını kesti, bir yağmadan kalan giysileri üzerine geçirdi ve Kartagena'nın rıhtımına doğru kürek çekerek uzaklaştı. Geri geldiğinde bize şunları anlattı: Birincisi, tüccarların yanına bir adam gitmişti ve altın bir kurbağa heykelciği satmıştı. İkincisi, adamın biri küçük bir yelkenli almış ve satıcıya bir dostunu bulmak için sahilden güneye doğru gideceğini söylemişti.

"İşte böyle," dedi Karamaça, "başka lafa ne hacet? Altının peşinden gitmiş, zavallı sefil sahtekar; üstelik eğer ondan hızlı hareket edemezsek hazineye ulaşacak da."

"Tabii eğer söylediği gibi basıp İngiltere'ye gitmediyse," dedi Kaptan Pupayelken. "Küçük yelkenliyi herkes almış olabilir. İlla ki İpiçürük almıştır diye bir şey yok."

Bu konuda bir tartışma alıp yürüdü ve nihayet kaptan, "Tamam, tamam. Gidip bir bakalım. Başka türlü buna bir son veremeyeceğiz," dedi. Böylece kıyı boyunca geri dönüp İpiçürük'ü aldığımız kumsala ulaştık ve bir grup tayfayı sahile gönderdik. Ortada ne İpiçürük vardı ne de altın. Sahile çıkanlar yalnızca göğsüne bıçak saplı bir adamın cesediyle karşılaşmıştı. Brazzo. Onu gömdük ve ardından batıya, açık denize doğru dümen kırarak sahili arkamızda bıraktık.

Karamaça tatmin olmamıştı. "Onu bulabilirdik, hem de hazinesiyle birlikte," diye ısrar ediyordu. "Eğer biraz olsun cesaretiniz olsaydı gidip yelken-

liyi bulur ve göz açıp kapayıncaya kadar altını elimize geçirirdik. En iyi yaptığımız şey de bu değil mi zaten! Gerçekten başarılıyız bu işte! Oysa şimdi geç kaldık." Günlerce kendi kendine böyle homurdandı durdu.

Ama bir süre sonra o da durumu kabullendi. "Pekala arkadaşlar," dedi bize, "siz doğru bildiğiniz şeyi yaptınız." Ama İpiçürük'ünkü gibi cılız, sızlanan bir sesle ekledi: "Hiç seçeneğim yoktu! Suyuna gitmek zorundaydım. Başka ne yapabilirdim?" Böyle dedikten sonra gürültülü kahkahasını patlatıp aşağı indi ve mutfakta bir kadeh rom içti; bir daha da bu meseleyi hiç açmadı.

Bay Omuzdaş bir an düşündükten sonra, "Bana kalırsa bu İpiçürük denen adam kesinle masum görünüyor," dedi.

"Bence kesinlikle değil," dedi yaşlı Bayan Gülkurusu sert bir sesle. "En başından beri onun bir hilekar ve haydut olduğunu anlamıştım."

"Siz ne dersiniz, Bay Plank?" diye sordu Nina.

"O sırada İpiçürük'ü izleyip durdum, ayrıca söylediği her kelimeyi dinledim," dedi Jack, "ama yine de öyle mi, böyle mi, emin olamadım. Halen de emin değilim."

"Ben de kendi adıma, yaptığım yemeği beğenip beğenmeyeceğinizden emin değilim," dedi Bayan Müstesna. "Hadi başlayalım da görelim bakalım."

Başladılar ve hepsi yemeğin kusursuz olduğuna karar verdiler, ama İpiçürük konusunda hiç anlaşamadılar.

8

AKTÖR OLMAZ

YEDİNCİ gece yaşlı Bayan Gülkurusu'nun amcası, "Şu oyuncuların kumpanyası gene şehre gelmiş," dedi.

"Evet, Bay Plank ve ben de gördük onları," dedi Nina. "Ellerinde ilanlarla yürüyorlardı. Aktörlük eğlenceli olmalı, hepsi de insanları mutlu etmek için kostümler giymişti.

"Mutlu mu!" dedi yaşlı Bayan Gülkurusu. "Çoğunlukla onlar insanı mutsuz ederler." Sonra da yüzünde ciddi bir ifadeyle Jack'a baktı. "Umarım

böyle sözde işleri yapmayı aklınızdan geçirmiyorsunuzdur, Bay Plank," dedi.

"Aslını isterseniz bugün bu konuyu biz de konuştuk, Hanımefendi," dedi Jack. "Bayan Nina'nın söylediklerine katılıyorum. Tüm o gösteri çok hoş görünüyor. Ama bu herkesin yapabileceği türden bir iş değil. İnsanları başkası olduğuna nasıl inandıracağını bilmen gerek."

"Zaman zaman gördüğüm bir adam var, kim olduğuna dair hiçbir fikri yoktur," dedi amcası. "O yüzden tamamen kendi başının çaresine bakıyor. Ayrıca, böyle olmasından pek hoşlandığını söylemişti."

"Ben de benzer durumda bir küçük kız biliyorum," dedi Jack. "Ama öyküsünün sonu gerçekten çok mutlu bitti. Gerçi onun da iyi bir oyunculuk sergilediği zaman geldi. Daha doğrusu ben öyle anladım."

"Anladığınıza sevindim," dedi yaşlı Bayan Gülkurusu. "Ben anlamıyorum."

"Pekala," dedi Jack, "her şeyin nasıl başladığını anlatayım."

BURANIN doğusunda, uzaktaki bir adadan tatlı su almak için demir atmıştık. Uzun zamandır gemileri yağmalayıp duruyorduk, hazinemiz büyümüştü, ama su fıçılarının hepsi boşalmıştı. Yağma da insanı susatan bir şeydir ve neticede altını içecek halimiz yoktu. Bu yüzden biz birkaç kişi fıçıları kıyıya taşıdık ve orada martılarla karşılaştık... aynı yerde bu kadar çok martıya hiç rastlamamıştım. Yüzlercesi yuva yapıyor, balık avlıyor ve ortalıkta dolanıyordu; bizi gördüklerinde büyük bir gürültü koparark havalandılar. Ama su herkese aittir ve suya ihtiyacımız olunca şapkalarımızı çıkarıp bir avuç kuştan izin isteyecek değildik.

Böylece ilerledik ve işimizi kolaylaştıracak şelalesi olan bir dere aramaya başladık. Sonunda öyle bir yer bulduk ve fıçılarımızı doldurmaya başladık. Sonra aniden bir kız çocuğu ortaya çıktı. Saçları karmakarışıktı, paçavralar içindeydi ve korkunç bir ifadeyle bize bakıyordu. Ortada beş altı yaşlarında bir çocuk varsa, ailesinin de yakınlarda olacağını düşündük. İçimizden biri kıza seslendi: "Merhaba küçük kız! Ailen nerede bakayım?" Ama kız söz-

cüklerle cevap vereceğine geriledi, kollarını çırparak çığlığı bastı: "Kraa! Kraa! Kraa!" Öyle bir sesti ki bu, insan karşısında bir martı olduğunu düşünebilirdi. Kız o sesi çıkarır çıkarmaz üç tane gerçek kuş uçup geldi, çığlıklar atarak ve üzerimize dalışlar yaparak bizi uzaklaştırmaya çalıştılar. Sonra küçük kız gülerek sahile doğru koştu; çok neşeli görünüyordu ve martılar da sakinleşip onu izlediler.

Tüm bunlar karşısında iyice kafamız karışmıştı. Meseleyi konuşup fıçılarla işimizi bitirmeye ve çocuğu ne yapacağımızı da, geri döndüğümüzde gemidekilerle birlikte düşünmeye karar verdik. Çünkü etrafta başka hiç kimse görünmüyordu ve onu orada tek başına bırakmaya gönlümüz razı değildi.

Fıçıları doldurduktan sonra kayığı bıraktığımız yere kadar yuvarladık ve orada küçük kızı hepsi de 'Kraa Kraa Kraa' diye bağıran bir sürü martının ortasında gördük. Martılar kocaman bir ölü balığın başında kavga ediyor, en iyi parçaları kapmak için birbirlerini uzaklaştırmaya çalışıyorlardı. Küçük kız da kendi parçasını kapmaya çalışıyordu. Martıların

en cevvalleriyle itişip bağırışıyordu ve bir türlü vazgeçmiyordu.

Tekrar Tamahkar'a dönüp orada arkadaşlarımıza kızdan bahsettiğimizde bir sürü şey sordular elbette. Oraya nasıl gelmiş olabilirdi? Onu nasıl götürecektik? Götürmeye karar verirsek onu ne yapacaktık? Karamaça ise en sonunda konuştuğunda tüm bunların hayatında duyduğu en büyük saçmalık olduğunu söyledi. Eğer adada mutluysa, bırakalım orada yaşasındı. Bu bizi ilgilendirmezdi ki.

Sonraki birkaç dakika kimse çocuğun lehine bir şey söylemeye cesaret edemedi, ama en sonunda Maviyürek –aramızdaki en genç korsanlardan biriydi– boğazını temizledikten sonra, eğer kabul edersek büyükannesinden yardım isteyebileceğini söyledi. "Büyükannem soylu bir hanımdır," dedi bize, "ama burnu büyük değildir. Bu eniği alıp adamakıllı yetiştirebilir eğer masrafları da ödersek."

"Eğer o kadar soyluysa, sana nasıl katlanıyor?" dedi Karamaça.

"Ben onun tek torunuyum," dedi Maviyürek kızararak. "Benim eşsiz bir insan olduğumu düşünüyor."

Başka öneri çıkmayınca, en sonunda kaptanın da izni ve Karamaça'nın hala biraz dudak kıvırarak razı gelmesiyle, üç beş kişi adaya geri dönüp kızı yakaladık. Kız sürekli "Kraa Kraa Kraa" diye bağırıyor, martılar da tepemizde dönüp üzerimize pike yapıyorlardı. Karamaça kızı gördüğünde onun, dalgalarca sahile sürüklenmiş sahipsiz bir eşyadan başka bir şey olmadığını söyledi. Bundan sonra ona Sahipsiz adını verdik ve her yemekte en iyi parçaları ona ayırdık. Aslını isterseniz biraz da mecbur kaldık. Sırf cömertlikten yapmıyorduk bunu. Eğer en iyi parçaları vermezsek gene o korkunç çığlıklardan atıyor, Karamaça'nın somurtan bakışları altında istediği şeyi kapıyordu.

Ama yine de orada olması güzel bir şeydi. Ona bir iki sözcük öğrettim ve yatmadan önce ona şarkılar söyledik; bir süre sonra o da mutlu oldu. Ama onu en çok sakinleştirip huzur veren şey, bizimle birlikte seyahat eden martılardı. Geminin iplerine tünemiş kesinlikle bir yere ayrılmıyor ve hem onu hem de bizi sürekli gözetim altında tutuyorlardı.

Maviyürek'in büyükannesi epeyce geride, batı-

daki Azize Ann Körfezi'nde oturuyordu. Bu yüzden oraya bir dahaki sefer yaklaştığımızda geceleyin sahilin biraz açığında demir attık. Maviyürek ile birkaç kişi daha küçük Sahipsiz'i kayıkla sahile çıkarıp, Maviyürek'in büyükannesine teslim ettiler. Daha sonra söylediklerine göre, daha en baştan her şey harika görünüyormuş. Maviyürek'in Büyükannesi hemen Sahipsiz'i almış ve onu çok iyi yetiştireceğine söz vermiş. "Ama artık adı Sahipsiz değil," dedi Maviyürek."Büyükannem öyle isim olmaz dedi. Adı bundan sonra Flora olacak." Ardından da ekledi. "O martıları hatırlıyor musunuz? Yol boyunca bizi takip ettiler ve oradan ayrıldığımız sırada büyükannemin çatısına tünemişlerdi."

Sahipsiz'i, yani Flora'yı bir daha hiç görmedim. Ama öyküsü burada bitmemişti, size devamını da anlatayım. Azize Ann'a her yaklaştığımızda Maviyürek etrafa görünmeden sahile çıkıyor ve büyükannesini ziyaret ediyor, sonra da geri dönüp bize durumu aktarıyordu. İlk başta Sahipsiz'in mutlu olduğu haberi geldi, sonra kelime öğrendiğini, ardından kuşlar gibi şakıdığını ve en nihayetinde par-

lak saçlı ve ışıltılı badem gözlü güzel bir kız haline geldiğini öğrendik.

Aradan uzun bir zaman geçtikten sonra Maviyürek bir keresinde ziyaretlerinden birinden gemiye döndüğünde, sadece iki hafta içinde Sahipsiz'in evleneceğini söyledi. Ne de olsa on dört yaşına gelmişti ve adadaki zengin bir adam Maviyürek'in Büyükannesi'yle konuşup Sahipsiz'i oğluna almak istediğini söylemişti. Maviyürek'in dediğine göre büyükannesi onun da düğünde bulunmasını istiyordu. "Aslında hepinizin gelmenizi istiyor," dedi bize, " ama bunun tehlikeli olabileceğinin de farkında."

Aynı gece Maviyürek'i geri gönderdik, çünkü büyükannesi çok haklıydı: Birileri orada olduğumuzu fark etmeden önce yolumuza gitmemiz en iyisi olacaktı. "Ama kıza aşağıdaki sandıktan bir hediye götür," dedi kaptan. "Bir kolye ya da gümüş bir ibrik. Büyükannene de bir şeyler götür. Buraya bir dahaki gelişimizde seni alırız."

Azize Ann'a dönmemiz altı ay kadar sürdü. Tayfadan birkaç kişi, ayışığında kürek çekerek sahile

gitti ve çok geçmeden Maviyürek onlarla birlikte gelip güverteye çıktı, ağzı kulaklarına varıyordu. "Hayırdır?" dedik çevresinde toplanarak. "Komik olan nedir?"

"Komik bir şey yok," dedi Maviyürek. "Buraya kalmak için gelmedim. Aslına bakarsanız, dostlar, Sahipsiz ile evlendim ben."

Biz hayret nidaları atıp onun sırtını sıvazladıktan sonra biri sordu. "Peki ya zengin adamın oğluna ne oldu? O mesele nasıl çözüldü?"

Maviyürek bize her şeyi anlattı. Büyükannesi oğlanı ve ana babasını düğünden bir gün önce akşam yemeğine çağırmış. Nadir görülen türden çok zengin bir sofra kurulmuş: iki çeşit balık ve üç çeşit meyve, hatta pirinç, patates ve türlü türlü çörek. Ama her şey masaya geldiğinde ve herkes terbiyeli terbiyeli yemekleri alırken Sahipsiz bir anda ayağa kalkıp kollarını çırpmaya başlamış ve hep yaptığı gibi çığlıklar atmış. Konukları iteleye iteleye yolunu açıp yiyeceklerin en iyi kısımlarını kendine almış. Hatta sadece kendine de değil, çünkü taşıyabildiği kadarını dışarıdaki martıları götürmüş – o üç martı,

oradan bir saniye bile uzaklaşmamışlar meğer. Hep beraber çığlıklar atarak, kavga ede ede yemişler, aslında gayet de mutluymuşlar denebilir. Oğlan, annesi ve babası dehşete kapılmışlar, düğünü oracıkta iptal edip kızgın kızgın evlerinin yolunu tutmuşlar. Karamaça Sahipsiz'in nasıl yetiştiğini düşününce böyle bir şeyin hiç de sürpriz sayılamayacağını söyledi. "O kız hep yarı martı olarak kalacak," dedi.

"Öyle mi dersin?" dedi Maviyürek. "Ama daha sonra bunu kasten yaptığını söyledi. Aslında kararını çoktan vermiş, ben orada olsam da olmasam da o oğlanla evlenmek istemiyormuş. Ya benim soyadımı alacağını, ya da asla evlenmeyeceğini söyledi."

Bunun üzerine kahkalar atarak sırtını sıvazladık gene. Karamaça dedi ki, "Ne fark eder, tutup bir martıyla evlendin dostum. Kahvaltıda tüy yiyeceksin, işte aynen öyle olacak. Üstelik o üç kuş da ailenin peşini hiç bırakmayacak. Çok, çok uzun bir zaman senin nasıl davrandığını gözetlemek için sizin yanınızda kalacaklar."

Ama Maviyürek diretti. "Benim için sorun değil," dedi. "Karşı çıktığım filan da yok. Çünkü mesele şu ki biz gayet mutluyuz." Sonra da kızararak ekledi: "Pek ahım şahım bir tipim yok, ama Sahipsiz beni seviyor," dedi. "Aslına bakarsanız, eşsiz olduğumu düşünüyor."

"Sahipsiz'in adaya nasıl geldiğini merak ettim," dedi Nina birkaç saniye sonra. "Bunu öğrenebildiniz mi?"

"Hayır, hiç öğrenemedik," dedi Jack. "Kendisi de bilmiyordu ki."

"Zavallı!" dedi Bayan Müstesna.

"Belki de o kadar zavallı değildir," dedi yaşlı Bayan Gülkurusu'nun amcası. "Benim kendi kendini yetiştirmiş bir arkadaşım vardı. Bunun çok iyi bir durum olduğunu düşünüyordu. Ona emirler veren hiç akrabası yoktu."

"Olur mu Amca!" dedi yaşlı Bayan Gülkurusu kaşlarını çatarak. "Nasıl konuşuyorsun öyle!"

"Ama öte yandan," dedi amcası hemen, "insanın

senin gibi bir akrabası olsa, işte o zaman akrabanın ne güzel bir şey oldunu anlar."

Meseleyi daha fazla uzatmamak için hepsi birden yemeklerini yemeye devam ettiler, en sonunda Nina dedi ki, "Sahipsiz'in martıları hala onların başında nöbet tutuyorlar mıdır?"

"Eminim tutuyorlardır," dedi Jack.

Nina başını salladıktan sonra bir yana doğru eğerek, "Listeye devam o zaman Bay Plank," dedi.

"Kesin bir şeyler bulacağız."

"Belki buluruz," dedi Jack.

"Benim kuşkum yok," dedi Nina.

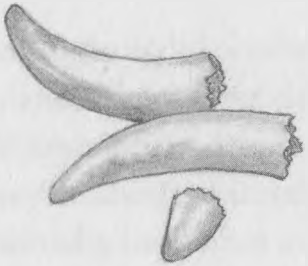

9 MÜZİSYEN OLMAZ

SEKİZİNCİ akşam yaşlı Bayan Gülkurusu yanında Bayan Uysal adında bir arkadaşını getirdi. Bayan Uysal çok utangaç bir hanımdı, Bayan Gülkurusu onu diğerlerine tanıtırken, kızarıp bozaran yüzünü saklamak için bir mendille kapattı.

"Keyfini yerine getirmek için Bayan Uysal'ı akşam yemeğine getirdim," dedi yaşlı Bayan Gülkurusu hükmeder bir tarzda. "Nehrin yukarısında yine şu kazalardan oldu ve Bayan Uysal da zarar gördü."

Herkes neler olduğunu duymak istiyordu, ama Bayan Uysal bir şey anlatacak durumda değildi, çünkü yaşlı Bayan Gülkurusu "kazalardan" der demez gözyaşlarına boğuldu ve yaşları geri itmek istiyormuşçasına mendilini gözlerine bastırdı.

"Kendine gel Marya," dedi yaşlı Bayan Gülkurusu sert bir sesle. "Hepimiz bir gün öleceğiz."

"Kim öldü," dedi amcası merakla. "Tanıdığımız biri mi?"

"Pek sayılmaz," dedi yaşlı Bayan Gülkurusu. "Bir keçi... Bayan Uysal'ın evinin yanındaki evde yaşayan keçi. Nasıl becerdiyse bahçeden dışarı çıkmayı başarmış ve timsahların olduğu bataklığa doğru gitmiş. Orayı biliyorsunuz. Suya yaklaştığında o çirkin canavarlardan birini bacağından yakalamış ve onu alıp götürmüş."

Bayan Uysal mendilinin arkasından hafifçe hıçkırdı. Ama yaşlı Bayan Gülkurusu'nun amcası keçileri pek de umursuyor görünmüyordu. "Böyle bir şeyin neresi olağandışı ki," dedi esneyerek.

"Ama timsahlar canavar filan değildir," diye karşı çıktı Nina. "Onlar da herkes gibi beslenmek zorun-

da sadece. Belki aralarında birkaç kötü niyetli vardır, ama hepsi kötü değil. Ben de bugün Bay Plank'a müzisyen olmak isteyip istemediğini sordum, çünkü gemisindeki adamlardan biri flüt çalıyormuş ve timsahlarla arkadaşlık ediyormuş!"

"O kadar değilse bile," dedi Jack, "bir timsah arkadaşı vardı."

Bayan Uysal mendili aşağı indirdi. "Ben flüt çalarım," diye fısıldadı.

"Doğrudur," dedi yaşlı Bayan Gülkurusu. "Gerçekten çalıyor.

"Öyleyse bu durumda," dedi Jack, "gemiden arkadaşım Vaddi Kendeleen sizden hoşlanırdı hanımefendi."

VADDİ ta en başından beri Tamahkar'daydı, o gemide hepimizden eskiydi. Hayli yaşlıydı da. Ama geminin sancaktan iskeleye her santimini ezbere bilirdi ve onun yapabildiği şeylere kesinlikle ihtiyaç duyuluyordu. Mutfakta bazen Lokman'ya yardım ediyor, sebze doğramak, tavuk yolmak gibi işlerle uğraşıyordu. Nasıl kılıç bileneceğini ve nasıl top

doldurulacağını da bilirdi. Ama Vaddi çok daha değişik bir konuda tayfa için son derece önemliydi: Müzik yapmayı biliyordu. Kimi zaman akşam yemeğinden sonra, ay yüksekteyken ve herkesin keyfi yerindeyken flütünü çıkartıp öyle ezgiler çalardı ki onu dinleyenler yatmaya gittiklerinde çok huzur verici rüyalar görürlerdi.

Bir gün Cayman Adaları –hani buranın batısında kalan adalar– boyunca yol alırken rüzgar azaldı ve bize de sakin bir yer bulup beklemekten başka seçenek kalmadı. Gemiyi küçük bir koya çektikten sonra, birkaç kişi karaya çıktık ve akşam yemeğinde yiyecek bir şeyler bulma umuduyla dere boyundan yukarı çıkmaya başladık. Vaddi de yanımızdaydı, henüz çok uzaklaşamadan oynak bir taşa basıp bileğini burktu. Orada oturup beklemesini, ayağının üzerine basmasını, dönüşte onu alacağımızı söyledik. Bunun üzerine Vaddi de sözümüzü dinlemeye karar verdi. Hemen oracığa çöktü ve ayağını köklerin üzerine koyup, sırtını da bir ağaca dayadı. Biz gittikten biraz sonra da cebinden flütünü çıkarıp

çalmaya başlamış. Ama birkaç dakika sonra nedense sanki biri onu izliyormuş gibi tuhaf bir duyguya kapılmış ve etrafına bakınmaya başlamış. Önce yukarı ve aşağı, ardından yanıbaşında akan dereye bakmış. İşte o zaman bir timsahın gözlerini ve burnunu görmüş, hayvan başını sudan çıkarmış onu seyrediyormuş.

Vaddi'nin elinden flütü düşüvermiş, hemen toparlanıp su kıyısından uzaklaşmaya çalışmış. Koşmak için ayağa kalkmış. Daha doğrusu ayağa kalkıp kaçmaya çalışmış, ama bileği buna müsaade etmemiş, o da tekrar yarı uzanır yarı otur vaziyette beklemeye başlamış. Artık timsahın ne yapacağını görmekten başka yapacak bir şey yokmuş.

Bu sorunun cevabını almak için fazla beklemesi gerekmemiş. Timsah sudan çıkmış ve yüzünde kimi zaman gördüğümüz, hani insanın tebessüm diyesi gelen ifadeyle orada durmuş. Vaddi'nin flütünün yanındaymış ve tebessüm ediyormuş. Ardından tebessüm yüzüne iyice yayılmış. En nihayetinde timsah kükremeye başlamış.

Timsahlar kükrediğinde, hatta azıcık kükrediğinde bile koca bir şehri uyandıracak kadar ses çıkar. Eh, siz zaten duymuşsunuzdur herhalde. Ben duyduğumda, aklıma içi taş dolu bir fıçının bir tünelden yuvarlanması gelir. Vaddi artık sonunun geldiğini düşünüyormuş, ama sonra timsahın birkaç dişinin eksik olduğunu fark etmiş. Aslında timsahın durumuna bakılırsa hiç de genç değilmiş. Vaddi onu inceledikçe ne kadar yıpranmış olduğunu görmüş. Ondan sonra yaratığı kendine yakın hissetmeye başlamış. "Yaşlanmıştı, tıpkı benim gibi," diye anlattı bize sonradan. "Çok ortak yönümüz vardı." Böylece uzanıp flütünü geri almış ve oturup tekrar çalmaya başlamış.

Aslında o anda en doğru şeyi yapıyormuş. Kimi zaman bir şekilde içimizden gelerek en doğru şeyi yaparız. Çünkü aslında timsahın istediği de müzikten başka bir şey değilmiş. Derin bir iç geçirdikten sonra olduğu yere, derenin kenarına oturmuş... yoksa uzanmış mı demeliyim... ve kuyruğunun ucunu hafif hafif sallayarak yüzünde aynı tebes-

sümle Vaddi'nin flütünü dinlemiş. Vaddi hayatı boyunca öğrendiği tüm parçaları çalmış, timsah hala dinliyormuş ve halinden de pek memnun gibiymiş. Vaddi bildiği parçaları yeni baştan çalmaya başladığı sırada, biz de dereden aşağı doğru iniyorduk, Vaddi'nin yanındaki timsahı görünce doğal olarak bir tehlike olduğunu düşündük ve hemen seslenip onu kurtarmaya geldiğimizi söyledik. Ama Vaddi kollarını sallayıp bağırarak açıktan geçmemizi, timsahın dost olduğunu ve ona zarar vermememizi söyledi. Biz de onun dediğini yaptık elbette. Ama tüm o bağırış çağırış ve hareket içinde hayvan paniğe kapılmıştı, çünkü bir anda suyun içine kaydı ve gözden kayboldu. Meselenin böylece kapandığını düşünmüştük.

Daha sonra, akşam yemeğinin ardından gündelik işlerimizi bitirmiş ve Vaddi'nin bileğini güzelce sarmış, güvertede aylak aylak dolaşırken o sesi duyduk. Derenin yukarısından, hatları koyulaşan ağaçların arasından gene timsahın kükremesi duyuluyordu. Sesi dere boyunca yankılanıyor ve özlem

dolu bir tonla ta ayışığında aydınlanan gemimize kadar ulaşıyordu. "Şunu dinleyin!" dedi Vaddi. "Bu benim timsahım. Zavallı, tek başına, beni geri istiyor."

Sabah olduğunda hava hala rüzgarsızdı ve geminin ağaçlı koyda saklı olarak beklemeye devam etmesi gerekiyordu. İşimize yarayan bir rüzgar olmadan yağmacılık yapmamıza imkan yoktu. Vaddi bunun üzerine Kaptan Pupayelken'a dereyukarı gitmek ve orada timsahıyla bir iki saat vakit geçirmek istediğini söyledi. "Bir başına kalmış oralarda zavallıcık," dedi Vaddi. "Zaman da çok yavaş geçiyor. İnsan yaşlanınca işler bu hale gelir, sen de ileride göreceksin. Ona kahvaltı için biraz balık götürürüm ve son bir kez flütümü çalarım."

Tüm bunları söylerken Vaddi'nin sesi bayağı hüzünlü çıkıyordu. Kaptan Pupayelken de elbette bunu fark etti ve sırtını sıvazlayarak gidebileceğini söyledi. Böylece onu kıyıya çıkardık, baston niyetine bir sopa alıp içeri doğru yürümeye başladı. Dere kıyısında ilerlerken hafifçe topallıyordu; flütü ce-

bindeydi ve kemerine de birkaç tane balık asmıştı.

Vaddi geri geldiğinde saat öğleni bulmuştu ve hiç de üzüntülü görünmüyordu artık. Tam anlamıyla düşüncelere dalmıştı diyebilirim. Önce başını olur der gibi sallıyor, sonra olmazlanıyordu. Arada ağzından "Vay be!" ve "Şu işe bak!" gibi nidalar çıkıyordu sanki pek sıradan olmayan bir şey görmüş gibi. En sonunda ona dedik ki, "Vaddi, Tanrı aşkına bize neler olduğunu söylemeyecek misin?"

Bunu duyunca biraz kendine gelir gibi oldu. "Ha, doğru!" dedi. "Öyle bir sabah geçirdim ki dostlar. Bilmem nasıl anlatsam. Gerçekten duymak ister misiniz?" Bunun üzerine çevresinde toplandık.

Daha önce timsahı gördüğü yere gitmiş ve işaret vermek amacıyla bir iki parça çalmış. Ama hiçbir şey olmamış. Bunun üzerine dereden yukarı devam etmiş, zaman zaman durup işaret vermiş flütüyle. Hiç cevap alamamış. Fakat birkaç kilometre gittikten sonra su genişlemiş ve bataklığa benzeyen bir göle dönüşmüş. "Dün o kadar ileri gitseydiniz," dedi bize, "siz de benim gördüğümü görürdünüz.

Ayrıca benim duyduğumu duyardınız."

Çünkü bataklık bir timsah ailesinin eviymiş: birkaçı büyükmüş, bazıları küçükmüş, ya güneşleniyor ya da dostça yüzüyorlarmış. Tabii bu Vaddi'yi görünceye kadar sürmüş. Onu fark edince önce şaşırmışlar, sonra büyüklerden iki tanesi suya dalıp doğrudan ona doğru yüzmeye başlamış. Vaddi ne yapacağını bilememiş ve flütün çıkarıp hızlı bir parça çalmaya başlamış.

Gene en doğru işi yapmış meğerse. Çünkü o flütünü çalmaya başlar başlamaz gölün diğer yanından kulakları sağır eden bir kükreme duyulmuş. Sonra ikincisi, sonra üçüncüsü. Sudaki timsahlar ona doğru yüzmeyi bırakmışlar ve hepsini idare eden korkunç şefi görmek için bütün başlar dönmüş.

"O da benim timsah çıktı, dostlar," dedi Vaddi, yüzü sevinçten pembe pembe olmuş bir halde. "Onu hemen tanıdım, o da beni tanımıştı. Bizim adam! Ne yalnızı? Hiç de değil! Ayrıca zekası kıt bir hayvan da değildi. Çaldığım müziğin sesini duyar duymaz sazlıkların arasından çıktılar, karısı ve çocukları da göründü ve hepsi ona yol verdiler! Hepsi geri

çekilip ona yer açtı! Göle dalıp bana doğru yüzdü, kıyıya çıktı ve tebessüm etti. Tebessüm ettiği sırada dişlerinden biri daha düştü, ama ne fark eder? Bu kimsenin umrunda değildi. Kahvaltı için yanımda getirdiğim balıkları ona verdim, bundan memnun olmuşa benziyordu. Sonra da oturup flütümü çalmaya başladım. Çok uzun süre çaldım. Gözlerini kapadı, tebessümünü hiç bozmadan dinledi. Çok güzel bir sabahtı dostlar, hayatım boyunca unutmayacağım." Bunları anlattıktan sonra güvertenin öbür yanına doğru başını sallayarak ve mırıldanarak, hayranlık dolu bir halde uzaklaştı.

Ertesi gün taze ve kuvvetli bir rüzgar çıktı ve biz de yeni bir yağmaya doğru yelken açtık. Ama Vaddi gidip Kaptan Pupayelken'le konuştuktan sonra, akşam yemeğinde bize korsanlık mesleğini bırakacağını, doğduğu yer olan koloni sahillerinde oturacağını söyledi. Hayatını flüt çalarak kazanmak istiyordu, eğer mümkün olursa, hatta belki kendine bir eş bile bulabileceğini eklemeyi de unutmadı.

"Timsahımın bir eşi varsa," dedi bize, "benim neden olmasın, dostlarım. Benim de olabilir.

Mutlu olmak için asla geç kalınmaz."

"Şu Bay Kendeleen ne kadar iyi bir adammış," dedi Bayan Müstesna. "Gerçekten de kolonilerdeki evine gidip gitmediğini biliyor musunuz?"

"Umarım gitmiştir," dedi Jack. "Küçük bir müzik grubuna katıldığını ve sürekli flüt çaldığını düşünmek de hoşuma gidiyor. Ne güzel bir hayat, değil mi?"

"Eğer o kadar güzel bir hayatsa," dedi yaşlı Bayan Gülkurusu, "neden siz de müzisyen olmuyorsunuz?"

"Becerebilseydim olurdum, Hanımefendi," dedi Jack. "Ama ne yazık ki müzik kulağım yok. Fış fış kayıkçının ezgisini bile çıkartamam." Sonra alçakgönüllülükle ekledi: "İnsanın biraz da yeteneği olması lazım. Tıpkı arkadaşınız Bayan Uysal gibi."

Bayan Uysal yeteneği olduğunu duyduğuna o kadar memnun oldu ki, yine yüzünü mendilinin arkasına sakladı. Ama bu kez ağlamak için değil. Yüzündeki tebessümü saklamaya çalışıyordu.

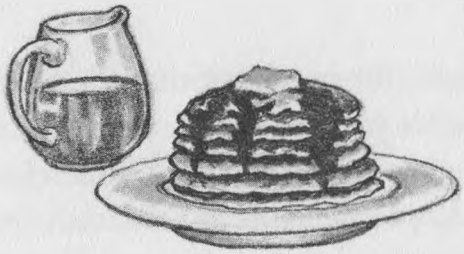

10

MESELE NASIL ÇÖZÜME KAVUŞTU

DOKUZUNCU günün sabahında Jack Plank yatağından kalktı ve etrafı görmek için pencereye giti. Mavi gök, mavi su, şimdiden kalabalıklaşmış rıhtımlar... her şey aynı düzende sürüp gidiyordu. Ama Jack aynı değildi. Orada dikilmiş dışarıyı seyrederken, yüreğine bir ağırlık çöktü. "Zamanım doldu," dedi kendi kendine. "Elimden gelenin en iyisini yaptım, ama Aktuz'da benim gibilere iş yok. Yapmayı bildiğim hiçbir iş yok, işte gerçek bu. Tekrar denize dönmeliyim. Sıradan bir gemici olsam belki bir gemide işe girebilirdim. Oof, of, dostlar

edindiğim bu evi terk etmek ne kötü olacak! Ne yazık. Ne yazık." Dönüp pencereden uzaklaştı ve başını iki yana sallayarak, iç çekerek elini yüzünü yıkamaya koyuldu, sonra saçını taradı ve sandığını topladı. Ardından merdivenleri inip Bayan Müstesna'yı bulmayı umduğu mutfağa geçti.

Gerçekten de Bayan Müstesna oradaydı ve gözleme hamurunu yoğuruyordu; Jack'ı görünce ona selam verdi. "Günaydın, Bay Plank," dedi. "Kahvaltıya tam zamanında geldiniz. Salam hazır, gözlemeler de az sonra hazır olacak." Ardından onun ne kadar üzgün göründüğünü fark etti. Oklavasını bir yana bırakıp daha yumuşak bir sesle, "Neler oluyor, bakalım?" dedi. "Şu gördüğüm şey sizin sandığınız mı? Herhalde bizden ayrılmayı düşünmüyorsunuz!"

"Korkarım ayrılmak zorundayım, Hanımefendi," dedi Jack. "Artık zamanım doldu ve hemen hiç param kalmadı. İş bulmaya çalıştım, Bayan Nina da bana büyük bir sabır ve cömertlikle yardım etti, ama hep bir şeyler yanlış gitti işte. Her seferinde bir sebepten iş olmadı. Geçtiğimiz günlerde, siz de gördünüz tabii bunları. Demek ki bana tekrar deniz yolu gözüktü, ait olduğum yere gitmeliyim."

"Ait olmak, ha?" dedi Bayan Müstesna. "Böyle bir şeyin pek çok farklı anlamı olabilir." Gülümsedi ve oklavasını tekrar eline aldı. "Önce kahvaltımızı edelim, sonra bakarız," dedi. "Ben gözlemeleri açarken lütfen yerinize oturun."

Yemek odasında yaşlı Bayan Gülkurusu ve amcası çoktan yerlerine oturmuşlardı ve Nina gözleme için tabak ve çatalları yerleştirirken onlar da greyfurt yiyorlardı.

"Merhaba, Plank," dedi amca. "Greyfurtumuz bol. Beklerken biraz yemek ister misin?"

"Aa, şey, sağolun almayayım," dedi Jack. "Bu sabah pek aç değilim."

"Fırsatınız varken yiyin," dedi yaşlı Bayan Gülkurusu sert bir sesle. "İnsan talihinin ne zaman kötü gideceğini bilemez."

Jack bunun doğru olduğunu çok iyi biliyordu, ama tek yapabildiği başıyla onaylamak oldu. "Evet, Hanımefendi," dedi. Sonra sandalyesini çekip oturdu. "Mesele şu ki," dedi onlara, "ben sadece size veda etmek için geldim. Bu sabah gidiyorum. Tekrar denize dönüyorum. Ama gitmeden önce sizinle birlikte olmanın ne kadar güzel olduğunu söylemek istedim...

sizinle ve tabii Bayan Nina'yla."

Yaşlı Bayan Gülkurusu onun yüzüne bakmadan, elindeki kaşığı sallayarak, "Hiçbir yere gitmiyorsunuz," dedi.

"Çok sağolun, ama ne yazık ki artık gitme vakti geldi," dedi Jack. "Gerçekten ne kadar üzgün olduğumu anlatamam, ama gerçekten mecburum buna."

"Hiç de mecbur değilsiniz," dedi yaşlı Bayan Gülkurusu.

Tam bu sırada kapı çaldı. Nina hemen koşup kapıyı açtı ve biraz sonra yanında Bay Omuzdaş ve Bayan Uysal ile birlikte geri geldi. "Herkese günaydın," dedi Bay Omuzdaş; Bayan Uysal da utangaç utangaç gülümsedi.

"Parti gibi bir şey yapıyoruz, Bay Plank," dedi Nina Jack'a. "Annemin gözleme partisi."

"Evet, öyle," dedi Bay Omuzdaş. "Gözleme partisi. Böyle şeyleri asla kaçırmam!"

Böylece Jack da onlarla birlikte kahvaltı etti. Ama nedense gözleme partisi yapılması ona, tuhaf gelmişti. Görünüşe bakılırsa herkes ona normalde olduğundan daha fazla bakıyordu. Ama herhalde kibarlık ediyorlardır, dedi kendi kendine. Kibarlıkları

iyice artmıştı, çünkü yakında onlardan ayrılacaktı.

Herkes karnını doyurduktan ve gözleme tabağı boşaldıktan sonra, Jack sandalyesini itip kalkmaya yeltendi. Ama yanında oturan Bayan Müstesna onu kolundan yakalayıp, "Lütfen oturduğunuz yerden kalkmayın, Bay Plank," dedi. "Aslında bu bir gözleme partisi değil, sizin için düzenlenmiş bir parti. Üstelik size veda etmek için de düzenlenmedi. Size bir öneride bulunmak istiyoruz. Aslında Nina'nın fikriydi, ama hepimiz de duyunca çok uygun olduğunu düşündük. Hepimiz bu öneriyi dikkate almanızı rica ediyoruz sizden."

"Çok mu uygun?" dedi Jack. "Neye çok uygun? Hiç anlamadım."

"Size uygun bir iş var," dedi yaşlı Bayan Gülkurusu. "İş. Yapabileceğiniz bir şey."

"Ama sorun tam da bu ya," dedi Jack. "Tanrı biliyor, gerçekten denedim, ama yapabileceğim hiçbir şey yoktu."

"Saçmalama be adam," diye gürledi Bay Omuzdaş. "Bir şeyi çok iyi yapıyorsun ve herkesin de hoşuna gidiyor."

"Anlamadınız mı, Bay Plank?" diye haykırdı Nina,

ellerini çırparak. "Siz bir öykücüsünüz! Sizin işiniz bu işte! Geçtiğimiz hafta boyunca anlattığınız öykülerle hepimizi mutlu ettiniz."

"Flüt ve timsah hakkındaki o saçma sapan öyküyle, Bayan Uysal'ı bile neşelendirdiniz," dedi yaşlı Bayan Gülkurusu.

Bayan Uysal başını sallayarak onayladı. "Hiç de saçmalık değildi," diye fısıldadı.

"İşte bunun için," dedi Bayan Müstesna, "size bir öneride bulunacağız. Haftanın üç günü tam burada öğleden sonraları öykü saati olacak. Siz bir öykü anlatacaksınız ve herkes dinlemeye gelecek. Gelenlerden küçük bir ücret alıp sizinle paylaşacağım ve ardından insanlara çay servisi yapacağız. Konuklar çay içip kurabiyelerini yerken Bayan Uysal da onlara flüt çalacak."

Bayan Uysal gene başını salladı ve kocaman gülümsedi.

"Bir tabela yaptık," dedi Bayan Müstesna. "Nina bir tabela yaptı. Hadi şunu getir de Bay Plank'a göster tatlım."

Nina salona geçip geriye sağlam ve düz bir ahşaptan levha ile döndü. Levhanın üzerine düzenli harflerle şunlar yazılmıştı:

JACK PLANK'TAN DENİZ ÖYKÜLERİ
SALI, PERŞEMBE VE CUMARTESİ
ÖĞLEDEN SONRA DÖRTTE
ARDINDAN ÇAY SERVİSİ VE
BAYAN UYSAL'DAN FLÜT DİNLETİSİ
3 ŞİLİN

Bu yazının altına da bir martı resmi çizmişti.

Jack hayretler içinde sandalyesinde geriye yaslandı. Duyduğu şeylerin gerçek olduğuna inanamıyordu bir türlü. Gözlerini odadakilerin üzerinde tek tek gezdirdikten sonra nihayet şöyle dedi. "Ama... benim öykülerim... onlar ufak tefek şeyler, evvel zaman içinde olmuş bitmişler. Onları dinlemekten hoşlandığınıza sevindim, ama hiç sanmam ki başkaları da... yani demek istiyorum ki..."

Yaşlı Bayan Gülkurusu onun sözünü kesti. "Beni dinleyin, Bay Plank," dedi. "Artık itiraz filan istemiyoruz, biz her şeyi hallettik. Öyküleriniz çok da abartılacak şeyler değil elbette, ama diğer yandan önemsiz şeyler oldukları da söylenemez. Üstelik eğer biz sevdiysek, başkaları da sevecektir."

"Evet, başkaları da sevecektir," dedi Bay Omuzdaş. "Buna hiç şüphemiz yok. Aktuz'un daha renkli günler geçirmek için sizin gibi bir adama ihtiyacı var,

Bay Plank. Burasının sizin yuvanız olmasını istiyoruz. Siz gemiciler nasıl diyorsunuz... Sizin limana demirlemenizi istiyoruz."

"Bir daha da demir almayın," dedi yaşlı Bayan Gülkurusu'nun amcası.

"Karada bağlanacak sağlam bir yer bulun," dedi Nina. "Ne olur, ne olur evet deyin!"

"Bize kalırsa," dedi Bayan Müstesna, "burası tam da sizin ait olduğunuz yer."

İşte böylece mesele çözüldü ve işler yoluna girdi. Jack'ın öyküleri hiç tükenmedi; daha doğrusu, ne kadar anlatırsa, haftalar geçtikçe daha fazlasını hatırlıyor gibiydi. Aktuz halkı onu dinlemekten hiç sıkılmadı. Jack de zamanla Bayan Müstesna'nın pansiyonuna yerleşince, başka ufak tefek işlerde de faydalı olduğunu gösterdi. Odun kesiyor ve gerektiğinde ağır şeyleri kaldırıp taşıyordu. Bazen çorba bile pişiriyordu. Birisi dedi ki, bir iki yıl sonra Bayan Müstesna ile evlenmiş ve Nina'nın ikinci babası olmuş. Belki öyledir, belki değildir. Bu konuda güvenilir bir bilgimiz yok. Ama görünüşe bakılırsa, Vaddi Kendeleen'in de söylediği gibi, mutlu olmak için asla geç kalınmayacağından emin olabiliriz.